...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...но Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 64 (6254)
АПРЕЛИИН 1
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэв 20 мунгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...АРТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИИН ХЭМЖЭЭЕ ...ЭЛБЭРИШЭГҮЙГӨӨР ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

...республикын партийна организацинуудта партийна активай суглаа... партийна эхин организацинуудай ...уд боложо, ВКП(б)-гэй обкомой ...пленумэй дүнгүүдые зүбшэн ...байна. Эдэ суглаанууд ехэ ...гээр, дэлгэрэнгы большевисг... ...жэлэл ба өөрыгөө шүүмжэ... ...эр үнгэржэ, партийна, советскэ ...органуудай хүдэлмэриин ду...дые элирүүлнэ, партийно-по...скэ бүхы хүдэлмэриин хэмжээе ...үүлхэ ябадал хараална.

...(б)-гэй обкомой хүдэлмэри тухай ...ээр абаһан тогтоол соогоо пар... обкомой дүрбэдэхи пленум болбол ...кын ажахын гол һалбаринуудай ...ын ехэ дутагдалнуудые тэмдэг... ...хын хүдэлмэриин дутагдал... гол шалтагаанинь хадаа пар... ...эмхидхэлэй ба партийно-полити... ...хүдэлмэриин доодо хэмжээндэ ...а болоно гэжэ тоолоһон байна. ...гэй обком хадаа партиин гор..., айкомуудые хангалтагүйгөөр ...дэг, партийно-эмхидхэлэй ба ...скэ хүдэлмэриие шангадхаха, ...-эмхидхэлэй ба ажахын хүдэл... зүбөөр зохилдуулха тээшэнь ...ажал-ябуулгые хангалтагүйгөөр ...дэг байгаа гэжэ пленум тэм...

...тийно-политическэ ба ажахын хү... Шадамараар, зүбөөр зохил... гээшэ большевистскэ хүтэлбэ... ...ээл шухала, заатагүй хэрэгтэй мүн. **«Практика дээрэ полити... хоёр таһаршагүй юм,** — гэжэ Сталин заана. — **Эдэнэр хамта ба зэргэ ябуулагдадаг юм. Тиин практическа хүдэлмэридэ поли... ажахые таһалха гэһэн, полити... хүдэлмэриие һуларуулжа ажахын ...риие шангадхаха гү, али ажа... хүдэлмэриие һуларуулжа полити... хүдэлмэриие шангадхаха гэһэн ...э хүн заатагүй мухардалгада байна».**

...ын амжалтанууд партийно-поли... хүдэлмэриин амжалтануудтай ...лагдаха, зэргэ ябуулагдаха ёһо... нүхэр Сталин һургана.

...тийна организацинуудай ажал... партийно-политическэ ба ажа... хүдэлмэриие зохилдуулха больше... принципые сахидаггүй дээрэһээ ...э дутагдалнуудай гарадаг бай... тодоор харуулһан жэшээнүүд пленум дээрэ, тэрэшэлэн, хэ... ...магуудай партийна конференци... дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна.

...гэлхэдэ, ВКП(б)-гэй Зэдын айком ...ай ажахын ба культурын хүгжэл... ...һэн, перспективнэ асуудалнуу... ...лхэ хэрэгтэ өөрынгөө гол ...ые хандуулдаггүй, тиихэ мүртөө ...олон жэжэ асуудалнуудые ...хэ үүргые өөр дээрээ даажа ...айгаа гэжэ Зэдын аймагай пар... конференци дээрэ хэлэгдэһэн ...Айком болбол колхозуудые хүтэл...дөө заримдаа партийна эхин ...цинуудые алгасажа гарадаг, тэ... ...шэглэдэггүй, колхозуудай ажа... тэдэнэй үүргые дээшэлүүл... колхозуудай хэрэг байдалай ...эдэнэй харюусалгые үргэдэггүй.

...ши бусадшье айкомууд ажахые ...лхэ методтээ ниимэрхүү дутаг...ые гаргана. Эдэ дутагдалнууд ...ахын ба культурын шухала ...нуудай хүгжэлтын гээгдэлэй ...агаануудай нэгэн болоно.

...йно-эмхидхэлэй ба партийно-...скэ хүдэлмэриин хэмжээе дээ...хэ гээшэ бүхы партийна эхин ...цинуудай ажал-ябуулгые эдэб... болгохо ба үдэрһөө үдэртэ һай...а, партидоторой хүдэлмэриие ...таһанай үндэһөөр коммунист... эдэбхи ба үүсхэлые хүгжөөхэ, ...олон ажалшадтай партийна орга...удай холбоо барисаае шангад... ...еологическа хүдэлмэриин хэм... ...ег үргэлжэ дээшэлүүлхэ гэһэн ...Энээнэй тулада партиин гор..., райкомууд ба айкомууд хадаа ...эхин организацинуудай ажа... ...е хододоо ба гүнзэгыгөөр мэдэ... ...нэй ажал-ябуулые үдэр бүхэн-дэ хүтэлбэрилдэг, хүдэлмэридэнь бодото туһаламжа хододоо үзүүлдэг болохо ёһотой. Гэхэтэй хамта, ВКП(б)-гэй обком, партиин горком ба олон айкомууд партийна эхин организацинуудые тон хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, тэдэнэй партидоторой ба иидэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулхын тула хүсэдөөр оролдоногүй гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой пленум дээрэшье, аймагуудай партийна конференцинүүд дээрэшье тэмдэглэгдэһэн байна.

ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой хүдэлмэрилэгшэд партийна эхин организацинуудаар үсөөн ябана, тэдэнэй хүдэлмэридэнь хангалтагүйгөөр туһална гэжэ Сэлэнгын аймагай партийна конференци дээрэ хэлэгдээ. Айком болбол партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ, партийна хүдэлмэриин дүршэлдэ тэдэниие һургаха талаар багаар хүдэлмэрилнэ.

Партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилхэ талаар ВКП(б)-гэй айкомуудай гаргаһан ехэ дутагдалнууд тухай Кударын, Кяхтын, Торийн, Тэрбагатайн аймагуудай партийна конференцинүүд дээрэ заагдаһан байна. Партиин айкомууд эхин парторганизацинуудай тоосоое үсөөн шагнана, партийн организацинуудай секретарьнуудтай семинарнууд саг соогоо үнгэргэгдэнэгүй. Эхин парторганизацинуудтай партиин айкомуудай ба райкомуудай холбоо барисаае шангадхаха, парторганизацинуудай хүдэлмэридэнь туһаламжа үзүүлдэг болохо шухала тухай мүн лэ хэлэгдэһэн байна.

Партиин областной комитедэй дүрбэдэхи пленум болбол бүхы областной партийна организациин шухалын шухала зорилгонь хадаа партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ, республикын ажахые хүтэлбэрилгэдэ гараһан ехэ дутагдалнуудые ба алдуунуудые тон богони болзор соо усадхаха ябадал болоно гэжэ тоолохо гэһэн тогтоол абаһан байна.

Пленум болбол ВКП(б)-гэй айкомуудые, райкомуудые ба горкомуудые хүтэлбэрилгэеэ эрид һайжаруулхыень, тэдэнтэй холбоо барисаагаа бэхижүүлхыень, партийна организацинуудай, советскэ ба ажахын органуудай хүдэлмэриин дутагдалнуудые саг сооһь элирүүлжэ байхыень, тэдэ дутагдалнуудые зайлуулха тушаа шухала хэмжээнүүдые абахыень ба парти, правительствын директивэнүүдые бэелүүлхэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри шангадхаха, партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилгэеэ һайжаруулха, предприятинуудай, колхозуудай ба эмхи зургаануудай хүдэлмэриин түлөө харюусалгаяа ба үүргэеэ тэдэнэй дээшэлүүлхэ ябадалдэ партиин райкомуудай, айкомуудай ба горкомуудай гол анхарал хандуулхыень обкомой бюрое уялгалһан байна.

Обкомой пленум болбол нютаг байрэ дээрэнь хододоо ошодог болохыень, колхозуудай, МТС-үүдэй ба промышленна предприятинуудай партийна организацинуудай хэрэгүүдые гүнзэгыгөөр мэдэдэг болохыень, хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые зайсуулхадань тэдэндэ практическа туһаламжа үзүүлхыень, партийна органуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ партийна хүдэлмэриин, ажахые болон культурна байгуулалтые хүтэлбэрилгын гол шухала асуудалнуудаар заабаринуудые үгэдэг байхыень ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой гэшүүдэй ба бусад хүтэлбэрилхы партийна хүдэлмэрилэгшэдэй уялга болгоһон байна.

ВКП(б)-гэй обкомой пленумэй шиидхэбэринүүдһээ партиин бүхы горкомууд, райкомууд ба айкомууд өөһэдтөө тобшолол хэхэ ёһотой. Пленумэй тогтоолые хэлбэришэгүйгөөр ба эсэстэнь хүрэтэр дүүргэхэ, партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ гээшэ республикын бүхы партийна организацинуудай үмэнэ байһан зорилго мүн.

Колхоздо туһална

...ба Молот» гэжэ столична ...ургическа завод хэдэн жэ...ша дотор Московско облас... ...отошинско районой колхо... шефскэ туһаламжа хүргэнэ. ...ондо хүдөө ажахые дээшэ... тулада түс предприятиин ...ив ехэ юумэ хээ.

...озуудые томодхоһонтой да...уулан, шефскэ туһаламжа ...э болоо. Хүдөө ажахые мэ... стахановецууд, плановигууд ба инженернүүдһээ бүридэһэн заволской бригада «Правда» ба Чапаевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельнүүдтэ гараба. энэ бригадын гэшүүд политическэ темээр лекцинүүд ба элидхэлнүүдые уншаха, мүн колхозно ажалые түсэблэхэ ба тоолохо ябадалда туһалха байна. Стахановецууд колхознигуудые түмэр дархалалгын хэрэгтэ һургаха юм.

НҮХЭД МАЛШАД! Малдаа тэжээл буйлуулжа эдюулэгты!

Колхозой фермэнүүдые шефтээ абана

Малайнь үбэлжэлгэдэ колхозуудта туһаламжа үзүүлхэ талаар Кударын аймагай Тамирска долоонжэлэй һургуулиин комсомолецуудай үүсхэлые Мухаршэбэрэй һурагшад халуунаар дэмжэжэ байна.

Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин комсомольско эхин организаци (секретаринь нүхэр Ф. Петрова) комсомольско нээмэл суглаа зарлажа, тамирецуудай хандалгые зүбшэн хэлсээ. Тиин, комсомолецууд «Коммунизм» гэжэ томодхогдоһон колхозой малай фермэнүүдые шефтээ абаба. Эдэнэр хони, хурьга ба үхэрнүүдые түс тустаа даажа абаад, ондо оруулха гэжэ шиидээ. Энээнһээ гадна, һурагша бүхэн 50 килограммһаа бага бэшэ хагда, хартаабха болон овощиин зүйлнүүдые суглуулжа, колхоздо тушааха гэжэ хэлсээд, тэрэнээ бэелүүлжэ эхилээ. Мүн малшадай дунда культурна хүдэлмэри ябуулха 3 агитбригада эмхидхэгдэһэн ба багшанарай, һурагшадай дундаһаа элидхэлшэд томилогдоһон байна.

Тэрэшэлэн Харашэбэрэй, Ново-Заганска, Подлопатинска долоонжэлэй һургуулинуудай коллективүүд колхозуудай фермэнүүдые шефтээ абажа эхилээ.

Мүнөө аймагай һурагшад хабарайнгаа каникулай үедэ хагда, мүшэр болон бусад нэмэлтэ тэжээл ехээр суглуулжа байна.

П. Демин.

Үнэтэ үүсхэл

Хориин аймпотребсоюзай коллективэй гэшүүд малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэнь колхозуудта туһалха гэһэн үнэтэ үүсхэл гаргаа. Тэдэнэр Ждановай нэрэмжэтэ колхозой малшадта шатар, даам, домино, библиотекэ болон плакадуудые профсоюзайнгаа мүнгөөр худалдан абажа үгөө. Тиигээд, үбһэ тэжээл зөөбэрилгэдэ хүдэлмэриин ба шэрэлгын хүсөөр туһална.

Мүнөө энэ үүсхэлые аймагай бусад организацинуудай коллективүүд дэмжэжэ байна.

Малаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулжа байна

Иволгын аймагай томодхогдоһон «Улаан оронго» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Цыренжапов) үбһэ тэжээлээр дутагдалтайшье һаа, ниитын малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр, ехэ гарза хоролтогүйгөөр үнгэргэжэ байна.

Колхозой правлени ба партийна организаци колхознигуудаа малай үбэлжэлгэдэ эмхитэйгээр гаргаһан байгаа. Гадна, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгэ эртээнһээ эмхидхэгдэһэн байна. Малай үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо энэ колхозой гэшүүд 5200 центнер ожорһо, хагда, мүшэр, шэлбэһэ намаа бэлэдхээ. Мүнөө нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ 60 гаран хүн, 50 мори унаа ябажа байна. Арбаад автомашина концентрированнэ тэжээл шэрэнэ.

Энэ колхозой малшадай дунда эдэбхи ехэтэй хүнүүд олон. Жэшээнь, коммунист — хонишон Цырендоржи Банзаров ба тэрэнэй туһалагшад һайн ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Банзаров өөһэдынгөө хонишодтой хамта бүхэли үбэлдөө нэмэлтэ тэжээл бэлэдхээ. Энээнэй эсэстэ хонидоо тэжээлээр хангаад, нэгэшье толгойн хоролтогүйгөөр ондо оруулжа байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө нүхэр Банзаровта «Республикын эрхим хонишон» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Нэмэлтэ түлбэридэ 22 хурьга абаһан байна. Хонидоо. һайнаар ондо оруулжа байһанайнь түлөө колхозой правлени ба партийна организаци нүхэр Банзаровай отарын коллективтэ һаяхан дамжуулгын Улаан туг барюулба.

Мүн һүнэй-товарна фермын Дабажит Цыремпиловагай, Дамба Эрдынеевэй, Митап Сондуевай, Шойжа Бальжиевай, Дабажит Мангаловагай гүүртэнүүдтэ малай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Эдэ гүүртэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэжэ, һайтар буйлуулаад малдаа эдюулнэ. Тиимэһээ малынь хоролтогүйгөөр ондо орожо байха юм. Иимэ түрүүшүүл энэ колхоздо олон.

Республиканска организацинуудай — «Востокзаготзерногой», «Заготживсырьёгой», «Союззаготтрансын» конторонуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ колхозой малай үбэлжэлгэдэ туһаламжа үзүүлнэ. Фермэнүүдтэнь 500 шахуу центнер нэмэлтэ тэжээл зөөжэ үгөө.

Малай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэхын тула малшадай дунда, гүүртэнүүд ба отарануудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мүрысөөнэй дүүргэлтэ хододоо шалгагдажа, дүнгүүдынь гаргагдажа байдаг. Иланшадта дамжуулгын Улаан туг үгтэдэг юм. Агитаторнууд малшадай дунда түрүү малшадай дүй дүршэл тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна.

А. Нагаслаев.

Малай байра бариха модо бэлэдхэнэгүй

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэ дулаан һайн байраһаа нилээд дулдыдадаг. Энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа хандуулһан Хориин аймагай Партизанска сомоной «Красный партизан» колхоз хонидой дулаан байра барихын тула 500 кубометр барилгын модо бэлдээ. Мүн Хасууртын сомоной «Победа» колхоз шубуунай шэнэ байра барижа эхилбэ. Зоотехническэ шэнэ барилганuудые хэхын ба малай байрануудые заһабарилхын тула үбэлэй үедэ барилгын модо бэлдэхэнь тон шухала байна. Юуб гэхэдэ, зунай сагта барилгын модо бэлдэхэ ба шэрэхэ гээшэ бэрхэтэй байдаг.

Гэбэшье, Дээдэ-Курбын сомоной Калининай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Гунзынов), Анаагай сомоной «Улаан одон» (түрүүлэгшэнь нүхэр Гончиков) ба бусад хэдэн колхозууд малай дулаан байраар хүсэд хангагдаагүй байһан мүртөө энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа хандуулаагүй ушарһаа барилгын модо бэлдээгүй байноо.

Б. Шаралдаев.

Сталинградска ГЭС-эй барилгын районд «Гидропроектын» инженерно-геологическа экспедици ехэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Зураг дээрэ: экспедициин буровой эрхим мастернуудай нэгэн нүхэр Черепанов халаан соогоо 2 нормо дүүргэнэ.

ТАСС-эй фотохроника.

Түсэбһөө гадуур—3702 пүүд загаһан

Һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, 3702 пүүдһээ үлүүтэй загаһа Эхэ орондоо бэлэглэһэн, потребкооперациин системын загаһашадай дунда социалистическэ мүрысөөн мүнөө бүри үргэдэжэ байна.

Гансахан Яруунын аймпотребсоюзай нүхэр Машановай бригадын загаһашад О. Карнаухова, Мария Сидорова болон бусад энэ жэлэй нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбүүдые холо үлүүлэн дүүргэжэ, бүгэдэарадай һайндэрые угтаһан байгаа.

Мүнөө тэдэнэр темпээ зааханшье һуладхангүй, харин улам шангадхажа байна. Үдэрэйнгөө нормонуудые тэдэнэр 150—180 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн Горячинска ба Усть-Баргажанай рыбкоопуудай загаһашад оролдолго ехэтэйгээр ажаллажа, һунгалтануудай урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөн соогуур түйлаһан амжалтануудаа арбидхажа байна.

Д. Данилов.

Советскэ Союз дотор

Москвагай залуу эдэбхитэдэй суглаан

Залуушуулай Бүхэдэлхэйн неделидэ зорюулагдан, Москвагай залуу эдэбхитэдэй суглаан мартын 27-до Москвада болоо.

Серго Орджоникидзын нэрэмжэтэ станок-бүтээлгын заводой токарь, Сталинска шангай лауреат Николай Чикирев, текстильнэ институдай студентка Антонина Мураньева гэгшэд трибуна дээрэ гаража, үгэ хэлээ.

Суглаарагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

(ТАСС).

Колхознигууд хүгжэм шудална

Латвийска ССР Ливанска районой Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин клубта Бульмейстере Мальвина гэгшын концерт болоо. Тэрэ хадаа Чайковскиин, Глинкын. Мусоргскиин оперонуудай арииуудые, советскэ композиторнуудай ба латвийска арадай дуунуудые дуулаба.

Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүн — Бульмейстере Мальвина Даугавпилсадахи хүгжэмэй училищиин дуунай отделенидэ һуража байдаг аад, амаралтын үдэр өөрынгөө колхоздо айшалжа ерэһэн байна.

Энэ училищада һурагшадай хахад шахуунь колхознигуудай үхибүүд юм.

Ороной полинууд дээрэ

КИЕВ. Запорожско, Кировоградска, Винницкэ. Тернопольско ба Волынска областьнуудай урда районуудай колхозууд хабарай тарилга эхилээ. Мартын 20 хүрэтэр залаата культурануудай тарилга түгэсхэһэн Измаильска область һүүлэй табан үдэрэй турша соо наран сэсэгэй тарилга дүүргэбэ. Энэ областиин колхозууд нэгэ жэлэй ба олон жэлэй ногоонуудай, корнеплодуудай, силоснэ культурануудай тарилга үргэлжэлһөөр.

Һүүлэй табан үдэрэй турша соо миллион гаран гектар намарай тарилгада нютагай ба минеральна үтэгжүүлгэ хэгдээ.

КУРГАН-ТЮБЕ (Таджикска ССР). Вахшска талын колхозууд хлопогой тарилга ниитэдээ эхилээ. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө нэгэ хахад дахин үлүү ехэ талмай таригдаад байна.

СТАВРОПОЛЬ. Хизаарай бүхы районууд тарилгын хүдэлмэри эхилээд байна. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө хоёр дахин үлүү ехэ эртын залаата культуранууд таригдаа. Хизаарай колхозууд 75 мянган гектар газарта дүрбэлжэн-гнездовой аргаар таряа түрүүшынхеэ тарижа байна. Энэ зорилгоор МТС-үүд шухала хэрэгтэй түсхай сеялкэнүүдые абаа.

БАКУ. Азербайджанай полинууд дээрэ тарилгын хүдэлмэри түлэб дундаа ябуулагдажа байна. Ороохото ба ороохото-бобово культурануудые тариха түсэбөө Хачмасска, Шамхорско, Кубинска ба Астрахан-Базарска районууд түрүүлэн дүүргэбэ. Уулата районууд тарилгын хүдэлмэридэ оробо.

(ТАСС).

Үргэлжэдөө электричествотэй болоһон район

Грузинска ССР-эй Алазанска колхозууд-хоорондын гидроэлектростанциһаа ехэ хүсэтэ электро-дамжуулгын лини Гурджаанска район соогуур гарана. Подстанцинуудаар дамжуулан электроэнерги малажалай фермэнүүдтэ, колхозуудай мастерскойнуудта ба колхознигуудай гэрнүүдтэ оруулагдана.

Гурджаанска район үргэлжэдөө электричествотэй болоо. Олон колхозуудтань модо хюрөөдэлгэ, тэһо буйлуулдаг заводууд ба ондоо туһалбариин предприятинууд электроэнерги хэрэглэн ажаллана. Һүниндөө колхознигуудай гэрнүүдтэ, улицануудта электрын гэрэл яларна.

Хэдэн зуун радиоприёмнигууд, электрическэ плиткэнүүд, утюгууд, чайнигууд ба элдэб приборнууд колхознигуудай гэртэ электричествын хүсөөр ашаглагдана. Электроэнергиин ашаар районой тосхонууд бүгэдээ радиотой болоһой.

(ТАСС).

МАЛШАД—НОВАТОРНУУД

КОСТРОМА. Суута малшад нүхэд Малинина ба Евдокимовада Сталинска шангуудые олгоһон тухай мэдээсэлые «12-й Октября» ба «Пятилетка» гэжэ хүдөө ажахын артельнүүдэй гэшүүд угаа ехэ баяртайгаар угтаа. Костромской районой «12-й Октября» колхозой племенной фермые даагша ба «Пятилетка» колхозой түрүүлэгшэ Социалистическэ Ажалай Геройнууд П. А. Малинина, А. И. Евдокимова гэгшэд һү-шэмэ ехээр үгэхэ хүдөө ажахын малнуудые үсхэбэрилхэ метод зохёогор. Малинина Евдокимова хоёр мал харууһалха ба эдеэлүүлхэ, залуу мал түлжүүлхэ, адуулха хүдэлмэри шэнээр эмхидхээ. Иигэжэ һү ехээр үгэдэг үнеэдэй һүрэг бии болгогдоһон байна.

Арбан зургаан жэлэй саада тээ «12-й Октября» колхозой фермэ дээрэ һү һаалга дунда жэшээгээр мянган килограммһаа ехэ болодоггүй байгаа. Харин һүүлэй жэлнүүдэй туршада таба мянгые, мүн эрхим үнеэдһээ — 8—10 мянган килограмм һү жэл бүри һаадаг болоо. «Пятилетка» колхозой фермэ дээрэ гайхамшаг амжалтанууд түйлагдаа. Түс фермэнүүдэй дүй дүршэл Костромской ба бусад областьнуудай хүдөө ажахын олон артельнүүдтэ амжалтатайгаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Шухала асуудалнуудта гол анхарал табигдаагүй

Хэжэнгын аймагаа партконференцинээ

Партиин айкомой секретарь нүхэр Сахьянов элидхэл хэхэдээ, мүн аймагай VII партийна конференциин делегадууд үгэ хэлэхэдээ ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэриин ехэнүүд дутуу дундануудые ба алдуунуудые элирүүлэө.

Партиин обкомой бюро хүдөө ажахые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилөө, республикын хүдөө ажахын гол һалбари бологшо малажалай ехэ дутагдалнуудые усадхаха шухала хэмжээнүүдые абаагүй гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой IV пленум заахан байна.

Партиин обкомой шиидхэбэри соо тэмдэглэгдэһэн дутуунууд ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айкомой хүдэлмэридэ бүримүһэн хамаадана.

Республикын малажал ехэтэй аймагуудай нэгэн—Хэжэнгын аймаг үнгэрэгшэ жэлдэ адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулха гүрэнэй түсэбые нэгэшье түрэлэй малаар дүүргээгүй. Малай ашаг шэмэ үтэлгэ тон бага. Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ зохихо анхарал табигданагүй. Сабшалан һайжаруулха ба уһалха хэмжээ-ябуулганууд дүүргэгдэнэгүй. Тэжээл бэлэдхэлдэ колхозуудай бухы хүсэн элсүүлэгдэнгүй, малые үбэлдөө бэлшээлгэдэ ехээр найдадаг гээгдэнги һанал үшөө бии байһаар.

1950 ондо үбһэ ногооной ургасын муу бэшэ байгаашье һаань аймагай колхозууд малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаагүй. Тэжээлэй дутамаг ба харууһанай муу дээрэһээ олонхи колхозуудта, илангаяа Тельманэй, Маленковой нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича» колхозуудта адуу мал ехэ хоролтодо ороно. Доторой хэрэгсэлдэ гээд олон мал гаргашалагдана.

Аймаг болбол тарянай ургаса хуряаха, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргэдэггүй. Теэд тарян-ажалай культурые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд абтанагүй.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болооб тэхэдэ, ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй бюро хадаа аймагайнгаа ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, партийна эхин организацинуудай бухы хүсые элсүүлжэ шадаагүй байна.

Партиин айком хадаа советскэ, ажахын органуудые бэхижүүлхын, үүсхэл ба харюусалгыень дээшэлүүлхын оронцо, тэдэнние бэеэрээ һолидог ушарнуудые гаргадаг байгаа. Хүдэлмэридөө партийна эхин организацинуудта түшэглэдэггүй, партидоторой хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэнь тэдэндэ багаар туһалдаг юм.

Партийна эхин организацинуудтань партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэри муугаар табигдаһан байна.

Олон партийна организацинуудта партийна суглаанууд бэлэдхэл багатайгаар, идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Суглаанууд дээрэ партидоторой хүдэлмэри, колхозуудай ажахын хүгжэлтын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэггүй юм. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл багаар хэгдэнэ. Тиимэһээ партийна суглаанууд коммунистнуудые большевистскээр хүмүүжүүлгын бодото һургуули боложо шадаагүй.

— Партиин айком, тэрэнэй бюро, — гэжэ делегат нүхэр Аюржанаев хэлэбэ, — хүдөө ажахые, илангаяа малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ тон багаар анхаралаа табина. Айком хадаа ехэнхидээ текущи хүдэлмэреэрээ һамаараад, ажахын перспективнэ асуудалнуудые, тусхайлбал, тэжээлэй база байгуулха, малай үүлтэр һайжаруулха, тогтууритай һайн ургаса абаха асуудалнуудые шиидхэнэгүй. Советскэ ба ажахын органуудые бэеэрээ һолин хүдэлмэрилнэ. Айкомой хүдэлмэрилэгшэд, секретарьнууд колхозуудта гарахадаа, партийна организацинуудай хүдэлмэрине һайжаруулха хэмжээ абадаггүй, харин ажахын асуудалнуудые колхозуудай түрүүлэгшэнэртэй шиидхэнэ. Тиимэһээ олон парторганизацинууд һулаар хүдэлмэрилдэг, колхозуудай ажахын ябуулгада багаар нүлөөлдэг байһа юм.

Партиин айком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг партийна һуралсалые хүтэлбэрилдэггүй, энэ хүдэлмэрине амжалтатайгаар ябуулха хэрэгтэнь партийна организацинуудта бодото туһаламжа үзүүлдэггүй гэжэ «Улаан Таряашан» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Д. Сампилов хурса шүүмжэлэл хээ.

Удаань делегадууд нүхэд Игнатьев, Цымпилов, Демин, Михайлов, Мункин, Гомбоев, Хаткеев ба бусад, хамта 33 хүн, үгэ хэлэжэ, айкомой хүдэлмэриин ба хүтэлбэриин методэй дугуунуудые хурсаар шүүмжэлээ.

Айком хадаа партийна дээдэ органуудай, өөһэдынгөө шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые эмхидхэдэггүй ба шалгадаггүй байна. Жэшээлбэл, аймагай VI партконференциин шиидхэбэри соо заагдаһан зарим зүйлнууд мүнөөшье хүрэтэр бэелүүлэгдээгүй байһаар.

Ажахын гол һалбаринуудта коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха асуудалда партиин айком анхаралаа багаар табина. Малажал дээрэ үсөөн коммунистнууд хүдэлмэрилнэ. Малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигдаһхай. Тэдэндэ культурно-ажаһуудалай зохихо условии байгуулагданагүй.

Айком, тэрэнэй бюро кадрнуудые, илангаяа парторганизацинуудай секретарьнуудые шэлэн олохо, тэдэнние хүмүүжүүлхэ хүдэлмэрие һулаар эрхилнэ. Парторганизацинуудай секретарьнуудые партийна хүдэлмэриин дүршэлдэ һургаха талаар юуншье хэгдэнэгүй гэхэдэ болохо. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, тоосоото үе соо 13 парторганизацинуудай секретарьнууд һэлгэгдээ.

ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэриин дутагдалнууд ба тэдэнние дары усадхаха зорилгонууд тухай ВКП(б)-гэй обкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско органуудай таһагые даагша нүхэр Модогоев дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

Конференци хадаа ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрине хангалтагүй гэжэ сэгнээд, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа.

ВКП(б)-гэй айкомой шэнэ состав ба шалгалтын комисси һунгагдаа.

* * *

ВКП(б)-гэй айкомой нэгэдэхи пленум боложо, партиин айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр В. Сахьянов, секретарьнуудаар нүхэд Б. Содномов, И. Трунев һунгагдаба. Мүн айкомой таһагуудые даагшад ба аймагай газетын редактор баталагдаа.

Пропагандистнуудай зүблөөн

ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айком болбол кружогууд ба политһургуулинуудай пропагандистнуудай, партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай зүблөө хэбэ.

Энэ зүблөөн дээрэ партийна һуралсалай ябаса ба тэрэнние эмхитэйгээр дүүргэхэ хэмжээнүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Зүблөөн болбол коммунистнуудай политическэ һуралсалай һайн талые тэмдэглэхэ зуураа, партийна гэгээрэлэй системын зарим кружогууд болон политһургуулинуудай дутууе, большевизмын теори ба түүхые бэеэ даагаад шудалагшадай хүдэлмэриин дутагдалнуудые элирүүлээ. Тиигээд партийна һуралсалай сетьдэ 1951 оной майн 15 хүрэтэр программна материалаа сүм үзэжэ дүүргэхэ ябадалые хангаха хэмжээнүүдые хараалһан байна.

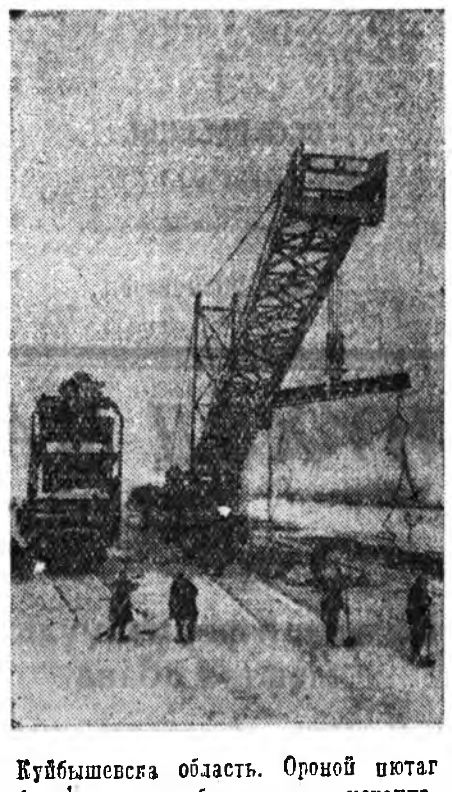
Гадна, малай үбэлжэлгые түгэсхэлгын ба хабарай тарилгын үедэ агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрие улам үргэнөөр ябуулха талаар партийна организацинуудай урда табигдажа байһан зорилгонууд тухайда тус зүблөөн дээрэ хэлсэгдээ.

Семинар үнгэргэгдэбэ

Сомоной ба сельскэ Соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй, секретарьнуудай семинар һаяхан Хоринскдо үнгэргэгдөө.

Семинарта хабаадагшад «Ажалшадай депутадуудай сомоной ба сельскэ Соведүүд — гүрэнэй засагай нютагай органууд мүн», «Ленин ба Сталин коммунизм байгуулгын замууд тухай», мүн бусад темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаа. Лекцинүүдые партиин айкомой ба аймгүйсэдкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд уншаһан байна.

Б. Намжилон.

Куйбышевскэ область. Ороной нютаг бүриһөө элдэб янзын механизмууд «Куйбышевгидростройн» талмайда асарагдана. Зураг дээрэ: зам барилга дээрэ хүүргын консольно кран ба механическа зам-табигша харагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

Ханын газетын редколлегиин һайшаалтай үүсхэл

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн долоонжэлэй һургуулиин багшанар ба һурагшад ханын газетэ гаргалгада ехэ анхарал хандуулна.

«Һурагша» гэжэ ханын газетын редколлегиин гэшүүд удаадахи номерто ямар материал толилхо тухайгаа заседани дээрээ уридшалан зүбшэн хэлсэдэг. Тэдэнэр газетээ гүнзэгы удхатай ба һурагшадта һонирхолтой болгохо гэжэ оролдоно.

Редколлегиин гэшүүд удаадахи номероо һургуулиин һурагшадай һайн һайхан ябадалнуудта зорюулха гэжэ һаяхан шиидэһэн байгаа. Энэ темээр материалнуудые суглуулжа эхилхэдэнь, һургуулиин һурагшадай хэһэн һайшаалтай хэрэгүүд олон байба.

Шуурган һалхитай үбэлэй һүни бишыхан басаган Света Полянскаягай төөрижэ, хүртэ булагдахаяа байхадань, тэрэнние комсомолка — һурагша Цыренханда Баирова олоод, медицинскэ туһаламжа үзүүлжэ, ами наһыень абарһан байна. Тус һургуулиие дүүргэжэ гараһан һурагша Володя Сазанов, үнгэрэгшэ жэлэй хабар Сутайн медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй гэрые түймэрэй аюулһаа аршалаа юм.

Ханын газетэдэ эдэ һурагшадай баатаршалга ба бусадшье ушарнууд тухай ехэ һонироор бэшэгдэһэн статьянууд толилогдоо һэн.

Һурагшадые советскэ патриотизмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй хани барисаае улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ тус редколлегиин гэшүүд һайшаалтай үүсхэл гаргана. Идейнэ гүнзэгы удхатай ба һонирхолтой газетэ гаргаһанайнь түлөө тэдэнэртэ һургуулиин дирекци болон багшанарай коллектив баясхалан хүргөө.

О. Чимитов.

Итанцын леспромхоз ямар шалтагаануудһаа гээгдэнэб

Итанцын леспромхоз һүүлэй мэдээгээр модо шэрэхэ түсэбөө миил 40 процент болгоод, хамагай һүүлдэ ябана.

Энэ хүндэ байдалда юундэ орооб, механизмын хүсөөр бага гү? Бага бэшэ. Эндэ элдэб маркын хэдэн арбаад автомашинанууд, электролебёдконууд, тракторнууд, нүүдэл электростанцинууд болон бусад техникэ бии. Имагтал энэ техникэ тон хангалтагүйгөөр ашаглагдана. Энэ һарын түрүүшын хахадта тракторнуудай хүсэн — 21,2 процент, автомашинануудай—65 процент ашаглагдаһан байгаа һаа, тэрэ байдалынь мүнөөшье үргэлжэлһөөр.

Хүдэлмэриин ба шэрэлгын хүсэнүүдэй зүбөөр эмхидхэгдээгүй, хүдэлмэришэнэй болон сезонни-гуудай дунда шанга жаяг заршам тогтоогоогүй дээрэһээнь, хүнүүдэй олонхинь хүдэлмэридөө орой гарана, үдэшэнииинь эртэ бусашана. Иимэ байдал илангаяа «Иркилик» гэжэ участогта үзэгдэнэ. Олонхи участогуудай начальнигуудай зүгһөө ямар пунктда хэды машина эльгээхэ тухай захил диспетчертэ үгэдэггүй дээрэһээнь зарим шофёрнууд модо ашаалха газараа бэдэржэ, үнэтэ сагаа гээхэһээ гадна, горючи ехээр гаргашална. Тиимэһээ, автомашинануудта модо ашаалагшад ехэнхи сагаа миин байжа үнгэргэдэг байна. Гаськов, Попов гэхэ мэтын зарим модошод хэдэн үдэрөөр архидажа, бусадта тон муу нүлөө үзүүлнэ.

Леспромхозой директор Вставский, тэрэнние поли[…] талаар орлогшо нүхэр […] главна инженер Боргонцев бусад хүтэлбэрилхы хүдэл[…]шэд—коммунистнууд мо[…] дунда политическэ темэтэй болон элидхэлнүүдые […] шахуу. Социалистическэ […]һо тэды эрхилнэ. тэрэнэй […]дые гаргаха, түрүүшүүлэй […]дые бүгэдын шадабари […] стахановецуудые урмашуу[…]хэ мэтын хүдэлмэри оро[…]хэнэгүй.

Гэхэ зуура, эндэ түрүү […] олон. Жэшээлхэдэ, элек[…]рөөшэн Афанасьев халаан […] 500 модо унагаахын орон[…] унагаана, тракторист […] нэгэ хахад нормо халаан […] дүүргэнэ, шофернууд Бер[…]лаков, Четвергухин болон түрүү хүнүүд болонхой.

ВКП(б)-гэй Прибайкаль[…]комой бюро тус леспромхо[…] тэлбэрилэгшэд нүхэд Вст[…] болон Мадаевай элидхэл[…] зүбшэн хэлсэхэ зуураа, […] хүдэлмэридэ байһан ехэхэн […] дунданuудые элирүүлээд, нние дары усадхаха талаар […] дорхой хэмжээ-ябуулга[…] хараалһан байна. Гээгдэж[…]һан энэ леспромхозой хүт[…]лэгшэдэй энэ хэмжээ-ябуу[…]дые дүүргэлтэ болгохо хэ[…] «Бурмонголлес» трест бодо[…] һаламжа үзүүлхэ үүргэтэй

К. Скве[…]

Үгэдөө хүрөөбди

Арадуудай агуу ехэ вождь нүхэр Сталинда эльгээһэн бэшэг соогоо абаһан уялгануудаа саг соонь дүүргэхын түлөө манай бригадынхид бүри үндэр темптэйгээр тэмсэнэ. Манай бригада 6 хүнһөө бүридэнэ. Би тус бригадын бригадир-мотористаар хүдэлмэрилнэб. Тиихэ зуураа, «ПЭС—12—200» электрохюрөөдөө саг соонь техническэ харууһа хангажа, үдэрэйнгөө ба һарынгаа даалгабарине хододоо үлүүлэн дүүргэдэг болооб.

Үнгэрэгшэ февраль һарада даалгабаряа үдэр бүри 30 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг байгаабди. Мүнөө бидэнэр мартын эхинһээ хойшо стахановскэ вахтада […]сажа, үдэрэйнгөө даалга[…] 150 процентһээ доошо […] дүүргэхэ гэһэн уялга абаа[…] процент хүрэтэр дүүр[…] Коммунизмын асари ехэ б[…]нуудта эрхим шанартай […] ехээр үгэхын түлөө баранда[…] шэмтэйгээр ажалланабди.

Сезонно түсэбөө мартын […] сүм дүүргээд, сезоной […] үдэр бүри 1,5—1,5 нормо […]хын түлөө тэмсэжэ эхилээб[…]

Д. Терен[…]

Хориин леспромхозой […] Горхоной участогай ст[…]вец-моторист.

Түрүү модошод

Хандагайн леспромхозой залуу тракористнар нүхэд В. Белых, И. Борисов гэгшэд модо таллуулга дээрэ стахановска ажалаараа шалгарнад. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даалгабаринуудые хододоо 200 процентһээ доошо бэшээр дүүргэдэг юм. Жэшээнь, мартын […] үдэрнүүдтэ Владимир Белы[…]лай бүтээсые дээшэлүүлжэ, […]моёо 258 процент хүрэтэр […]нэ.

БОЛБОСОН АЖАБАЙДАЛТАЙ БОЛОНО

Санагын сомоной колхозууд (Закамен) ажабайдалаа болбосон түхэлтэй болгохын түлөө тэмсэнэ. Нёдондо жэлдэ Сталинай нэрэмжэтэ ба «Коминтерн» колхозууд хамтадаа радиоузел баряа һэн. Тиигэжэ колхозник бүхэнэй гэртэ радио дуугардаг болоо.

Мүн эдэ колхозууд мүнө[…]дэ электростанциин б[…] дүүргэжэ, колхозуудай […]нуудтэхи гэрнүүд электрын […]тэй болобо. Тиин, тус кол[…] электрын хүсөөр хүдэлм[…] пилорама мүнөө тодхожо б[…]

Б. Шо[…]

Соведүүдэй VI съездын шиидхэбэринүүдэй удхашанар

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэреэр коллективизациин жэлнүүдтэ колхозуудые байгуулха зорилгые советскэ арад амжалтатайгаар бэелүүлээ. В. И. Ленинэй кооперативна түсэбтэ түшэглэн, нүхэр Сталин хүдөө ажахын коллективизациин теори зохёон байгуулһан ба тэрэнние бодото хэрэг дээрэ бэелүүлһэн байна.

Сталинска энэ теори хадаа хүдөө ажахын коллективизациин түүхэтэ зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэнь большевистскэ партида хүсэтэ зэбсэг боложо үгөө. Энэ теори соогоо колхозно хүдэлөөнэй гол формонь хүдөө ажахын артель мүн гэжэ нүхэр Сталин заагаа һэн.

Хүдөө нютагуудта хэгдэһэн агуу ехэ революционно эрид хубилалта хадаа ленинско-сталинска партиин хүтэлбэри доро бэелүүлэгдээ. «Энэ революциин өөрсэ ушарынь хадаа, гүрэнэй засагай үүсхэлээр, дээрэһээ уруу нюдарган баянай дарлалтада эсэргүүсэгшэ, сүлөөтэ колхозно ажабайдалай түлөө тэмсэһэн таряашадай миллионно олониитын зүгһөө доороһоо өөдэ сэхэ дэмжэлгээр энэ революци хэгдэһэн ябадалда байна»,—гэжэ «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» соо хэлэгдэнэ.

1931 оной март һарада болоһон Соведүүдэй Бүхэсоюзна VI съездын шиидхэбэринүүд хадаа колхозно хүдэлөөнэй гүйсэд илаха ба бэхижэхэ хэрэгтэ ехэхэн удхашанартай байгаа. Энэ хүдэлөөнэй хүгжэлгын түрүүшын үедэ колхозуудта ажал эмхидхэлгэ, ажалай түлөөһэ түлэлгэ болон олзо доход хубаарилга шухала ба орёо асуудалнууд байгаа.

Соведүүдэй VI съезд В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай һургаалай ёһоор, «Хэн хүдэлмэрилнэгүйб, тэрэ эдихэгүй» гэһэн социалистическэ принцип колхозуудта хэрэглэхэ гэжэ тогтоогоо. Энээнһээ үндэһэлэн колхозно байгуулалтын саашадаа амжалтатайгаар хүгжэлгые бэелүүлхэ зорилгоор, ажалай эмхидхэл тушаа хэдэн шэнэ шиидхэбэринүүдые тус съезд баталаа.

Колхозно байгуулалтын гол дутагдалнууд гэбэл: «нэгэдэхеэр, колхозой олзо доходые колхозни-гуудай хэһэн ажалай хэмжээгэй ба шанарай зэргээр бэшэ, харин гэр бүлын хүнэйнь тоогоор хубаарилга ба, хоёрдохёор, шадабаригүйгөөр, муугаар ажал эмхидхэлгэ» болоно гэжэ съезд тэмдэглэһэн байна. Социализм тухай марксизм-ленинизмын һургаалай үндэһөөр, мүн түрүү колхозуудай дүй дүршэлые хараадаа абажа, Соведүүдэй Бүхэсоюзна VI съезд ажалай-эмхидхэлгын ба олзо доход хубаарилгын асуудалнуудые зүбөөр шиидхэһэн байна. «Ехээр ба һайнаар хүдэлмэрилһэн хүн ехые абаха, хүдэлмэрилдэггүй хүн юушье абахагүй гэһэн принципээр колхозуудай олзо доходые хубаарилга хадаа бүхы колхозуудай ба колхознигуудай ёһо гурим болохо ёһотой» гэжэ тус съездын шиидхэбэринүүд соо хэлэгдэнэ.

Иигэжэ социалистическэ принципээр колхозуудай олзо доходые хубаарилга хадаа ажалай эмхидхэлэй гуримтай таараха ёһотой гэжэ Соведүүдэй VI съезд заагаа. Хүн бүхэнэй ажал хэһэнэйнь зэргээр олзо доходоо хубаарилха принцип халаа колхоздо ажал эмхидхэлгын шухала арга боложо үгөө. Ажал хэһэнэйнгээ зэргээр абалга болбол үнэн сэхэ колхознигуудые һайнаар хүдэлмэрилхэ ябадалда урмашуулдаг дээрэһээ үйлэдбэриин бүтээсэ дээшэлүүлхэ ба колхозой ажахые хүгжөөхэ услови бии болгоо.

Колхозно байгуулалтын түрүү дүй дүршэлые согсолһоной ба шэнжэлһэнэй үндэһөөр нүхэр Сталин тусхай экономическа категорие — ажалта үдэрые бии болгоо. Нүхэр Сталинай үүсхэлээр Соведүүдэй VI съезд колхозуудта ажалта үдэрые хэрэглэхэ гэжэ дурадхаа. Ажалта үдэр болбол социалистическэ томо ажахынуудта ехэ таарамжатай байна. Тэрэ хадаа колхоздо колхознигуудай хэһэн ажалые бүридхэдэг, хүдэлмэриинь хэмжээе ба шанарые тодорхойлдог формо боложо үгөө.

Тиихэтэй хамта, тэрэ үедэ колхозууд ба совхозуудай хоорондохи онсо илгаае эли тодоор тодорхойлолго хадаа ажалай эмхидхэлгын асуудалнуудые зүбөөр шиидхэлгэдэ ехэхэн удхашанартай байгаа. Энэ илгаае олон колхозууд хараадаа абангүйгөөр, совхозуудай дүй дүршэлые колхозуудта механическа хэрэглэхэ ушарнууд гарадаг һэн. Тиигэжэ колхозууд ба совхозуудые адлидхалга хадаа коллективизациин политикые хазагайруулна гэжэ съезд тэмдэглээд, тусхай хэмжээ абаһан байгаа.

Соведүүдэй VI съездын эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэл партийна, советскэ организацинуудай ба бүхы олониитэ зоной шухала зорилгонь болоо һэн. Энээн дээрэһээ ажалай эмхидхэлгын асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ гэһэн зорилго манай Бурят-Монголдо эмхидхэгдэһэн колхозуудай урда табигдаһан байна.

Тэрэ үедэ Бурят-Монголой колхозуудташье ажалай эмхидхэлгын ба олзо доход хубаарилгын талаар ехэхэн дутагдалнууд элирүүлэгдээ һэн. 1930 ондо республикын зарим колхозууд олзо доходоо хубаарилдангүй, ажалаа муугаар эмхидхэдэг байгаа. Жэшээнь, Кабанскын аймагай 47 колхозуудай миил 19-ниинь олзо доходоо хубаарилаа. Мүн Түнхэнэй ба бусадшье аймагуудта иимэ ябадалнууд үзэгдэдэг һэн. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, тус колхозуудта ажал эмхидхэлгые зүбөөр табяагүй ба тоо бүридхэлэй үгы байһан дээрэһээ болоо.

Соведүүдэй VI съездын шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, колхозно хүдэлөөе улам хүгжөөхын түлөө тэмсэл манай республика дотор эхилһэн байна. Колхозуудай түрүүшүүл, бүхы үнэн сэхэ колхознигууд ба колхозницанууд, үгытэйшүүл Соведүүдэй VI съездын шиидхэбэринүүдые угаа ехэ баяртайгаар угтаһан байна. Республикын таряашад хүдөө ажахыгаа социалистическээр шэнэдхэн хубилгахын тулада өөһэдынгөө дундаһаа эрхим агитаторнуудые ба колхозно хүдэлөөнэй эмхидхэгшэдые дэбжүүлээ. Жэшээнь, колхозно хүдэлөөнэй гайхамшагта тэмсэлшэдэй нэгэниинь бологшо Мухаршэбэрэй аймагай Новый Заган тосхоной партийнабэшэ таряашан, хуушанай партизан Ксенофонт Леонтьевич Денисов 1931 оной январиин 30-һаа мартын 20 болотор хүдөө ажахын 7 артельнүүдые эмхидхээ, үгытэй ба дунда шадалтай хэдэн арбаад таряашадые урид эмхидхэгдэһэн колхозуудта оруулаа. Советскэ правительство энэ габьяаень үндэрөөр сэгнэжэ, К. Л. Денисовые Ленинэй орденоор шагнаһан байна.

Ангиин элдэб янзын дайсад болбол Соведүүдэй VI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ али болохоор һаад хоро хэхые оролдодог байгаа. 1931 оной апрелиин 14-дэ Тарбагатайн аймагай (тиихэдэ Верхнеудинска районой) Нижне-Жирим тосхондо колхозно хүдэлөөнэй эмхидхэлшэ ба агитатор Л. Руснинне нюдарган баяшуул алаһан байна. Нюдарган баяшуулай хорото ябадалда хатуу харюу болгон тус тосхоной таряашад олоороо колхоздо ороо һэн. […]жэ тэндэхи таряашадай 70 […]центнь 1931 оной апрелиин […]лотор колхоздо ороо.

Ангиин хатуу шанга тэмс[…] большевигуудэй хэрэг илаа[…]һан юм. Хамтын ажал хүг[…] зүбөөр эмхидхэһэнэй, ажал[…]лөөһэ социалистическэ при[…] эрхилһэнэй ашаар колхоз[…]лөөн улам хүгжэн бэхижэ[…] 1931 оной июлиин 1-эй […] республикымнай колхозууд[…] процентнь хэһэн ажалайнга[…]гээр абадаг хүдэлмэридэ […] байгаа. Мүн тэрэ жэлдэ ре[…]кын колхозууд хамта дээр[…] барайнгаа тарилгын түсэб[…] процент дүүргээ һэн. Та[…] талмай 1930 онойхидо […] 15,8 процентээр дээшэлһэн […]

Тиихэтэй хамта, үмсын […] үгытэй ба дунда шадалтай […] шадай ехэнхи хубинь тэрэ […] хүдөө ажахын артельдэ […] байна.

* * *

Манай ороной колхозно[…] шад большевистскэ партиин, […] ехэ багша Сталинай хүтэлб[…]ро ябажа, Соведүүдэй VI с[…] хойшо үнгэрэгшэ 20 жэлэй т[…] колхозно байгуулалтаа хүг[…] ба бэхижүүлһэн байна Ма[…]дэлхэй дээрэ эгээл түрүү со[…]тическэ механизированнэ ажахытай болоо.

Мүнөө үедэ жэжэ колхо[…]гдэжэ, олон һалбаритай то[…]хынууд боложо байна. Т[…] колхозуудай үшөө ехээр […] үргэн замууд нээгдэбэ.

Н. Ег[…]

...еханизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай

...й хойто тээхи жэлнүүдтэ ...республикын машинно-трак... станцинуудай тракторна ...элдэб янзын шэнэ техникэ ...мээгдээ. Энэ техникые дүү... ашаглалга механизаторска ...удай дүй дүршэлhөө дулды... Манай республикын хэдэн ...рүү комбайнернууд ба трак...нууд техникые зүбөөр хэрэг... ажалай үндэр бүтээсэ түй... Габэшье, техническэ hурал...тай байhан ушарhаа зарим ...истнууд ба комбайнернууд ...а зэбсэгээ ашаглажа шадан... үргэлжэ эбдэдэг, ажалай ...гые гээдэг, бүтээсэ бага... ажалладаг байха юм.

...техникын олошорхо бүри ...торска кадрнуудай мэргэ... дээшэлүүлхэ, hургаха шу... Тэд энэ шухала хэрэг хүсэд ...р бэелүүлэгдэнэгүй. Манай ...лика дотор механизаторска ...удые бэлэдхэхэ 3 hургуули ...эдэ hургуулинуудай хүдэлмэ...лээд ехэ дутагдалнууд үзэг... Курсантнуудай гээгдэжэ ерэ...арhаа hуралсал болзорhоо ...ко эхилнэ.

...машинно-тракторна стан... ба колхозууд механизатор...нуудаар тон үсөөн байhан ...кадрнуудые бэлэдхэхэ гэжэ ...огүй. Жэшээнь, Бичурын Татауровска hургуулида 12 ..., Селенгинскэ hургуулида 10 ... эльгээхэ түсэбтэй аад, ... ганса хүниие эльгээhэн юм. Бургалтайн МТС 16 хү... эльгээхэ түсэбтэй аад, нэгые... эльгээгээгүй. Мүн Эгэтын, ..., Окино-Ключевскойн ба ... МТС-үүд механизаторска ...удые бэлэдхэхэ түсэбөө ...гүй, Заиграйн аймагай Дээ...ын сомоной Сталинай нэ...этэ томодхогдоhон колхоз ...заторска кадраар дутамаг. ...жэлдэ тус колхоз 10 хүниие ...хэ түсэбтэй аад, оройдоол ...ние эльгээгээ. Энэ аймагай ...вой нэрэмжэтэ колхоз 10 ... бэлэдхэхэ түсэбтэй аад, 1 ... hургана.

...-үүд ба колхозууд курсант...гаа механизаторнууд боло...лаха шадахагүйень шалга..., харин хүн лэ hаань ...вантай. Үзэг бэшэг мэдэ...гү, али наhа хүсөөдүй залуу... эльгээхэ ябадал олон үзэг...

...механизаторска hургуулинууд ...льно-техническэ түхеэрэл...ээд хангагданхай ба хүдөө ... элдэб шэнэ техникэтэй ... мэргэжэлтэй кадрнуудые ...хэ бүхы условинууд бии. ..., зарим курсантнууд заня... ехээр хожомдожо ерээд, ... hуралсадаг, тэрээнhээ ...алан hургуулиhаа гарша...а. Эдеэ хоолдо, гэртэхи ...ай шалтагаанаар гээд кур... олон хоногоор гэртээ ха.... Колхозууд курсада ошоhон курсантнуудай бүлэнэрые түлеэ залhаар, эдеэ хоолоор хангана гүй. Эдэ бүхы шалтагаанhаа hуралсалай үедэ Татауровска hургуулиhаа 55 хүн, Селенгинскэ hургуулиhаа 16, хүн, Илькын hургуулиhаа 56 хүн гаража ошоhон байна. hурагшадай успеваемость тон муу. Дурсагдагша hургуулинуудта hурагшадай хамтын байранууд туйлай муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Республикын хүдөө ажахын Министерствын кадрнуудай таhаг механизаторска hургуулинуудые мэргэжэлтэй багшануудаар хангаха, курсантнуудай ажаhуудалай условине hайжаруулха асуудалда зохихо анхарал табинагүй.

Энэ жэлдэ машинно-тракторна станцинуудай дэргэдэхи колёсно тракторай трактористнуудай курсада 1500 хүн hуралсаха байhан аад, мүнөө 827 хүн hуража байна. Зарим МТС-үүд кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна. Жэшээнь, Сухын МТС-тэ 20 хүн hуралсаха түсэбтэй аад, 12 хүн hуралсана. МТС-эй директор курса хүтэлхыень нүхэр Цыренжаповые томилhон байгаа. Гэбэшье, нүхэр Цыренжапов курсая тон муугаар хүтэлнэ. Тэрэ болбол дуратай сагтаа заагаад, дурагүй сагтаа заняти үнгэргэдэггүй. Трактористнуудай курсанууд мүн Итанцын, Хонхолойн, Ториин, Селендумын, Саянтын ба Кабанскын МТС-үүдтэ муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Тэрэшэлэн олон МТС-үүдтэ, илангаяа Итанцын, Ново-Брянска МТС-үүдтэ механизаторнуудай техническэ hуралсал муугаар табигданхай. МТС-үүд ба колхозууд эхэнэр механизаторнуудые бэлэдхэхэ ябадалда hаналаа багаар хандуулна. Трактористнуудай миил 5,9 процентнь, комбайнернуудай 4 процентнь эхэнэрнүүд байна. Трактористнуудай курсада мүнөө оройдоо 35 эхэнэр, комбайнерай курсада 3 эхэнэр hуралсана. Эхэнэрнүүдэй дундаhаа механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ колхозой правленинүүд, МТС-үүдэй директорнууд анхаралаа ехээр табиха ёhотой. Эхэнэрнүүдые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ—тракторна бригадын бригадирнууд, механигууд болгон дэбжүүлхэ тон шухала байна.

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерство, нютагуудтахи партийна, советскэ органууд, МТС-үүд ба колхозууд механизаторска кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ анхаралаа ехээр хандуулдаг болохо зэргэтэй. Тарянай үндэр баян ургаса хуряалга механизмуудые зүбөөр ба бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шадаhанhаа дулдыдаха байна. Тиимэhээ мэргэжэл hайнтай кадрнуудые бэлэдхэхэ гээшэ мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго болоно.

Е. Золтоев.

Нэгэшье хони хоролтодо оруулаагүй

...гын аймагай Доодо-Худа...ной Энгельсын нэрэмжэтэ ... хонишон Шираб Ямпи...өө үбэлжэлгын үедэ үбhэ ...эр дутагдалтайшье hаа ... ехэтэйгээр ажаллажа, өөрынгөө даahан 360 хониие нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулжа байна.

Мүнөө нүхэр Ямпилов 200 шахуу хурьгадые абаад, hайнаар түлжүүлжэ байха юм.

Майн урда тээхи мүрысөөн

Түмэр замай № 2 училищиие hаяхан дүүргэhэн Улан-Удын паровозно депогой механическа цехын токарь И. Васильев Майн урда тээхи мүрысөөндэ оролдод, үдэртөө хоёр нормо дүүргэнэ. Зураг дээрэ: И. М. Васильев ажаллажа байна.

О. Сурнаковагай фото.

ТҮСЭБhӨӨ ГАДУУР

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай цехүүдээр Майн урда тээхи мүрысөөн үргэдэжэ байна. Энээнтэй дашарамдан ажалай бүтээсэ элитээр дээшэлнэ. Шэнээр бии болгогдоhон шүрбэhэнэй цехын коллектив квартальна түсэбөө 8 үдэрөөр түрүүлэн дүүргээ. Тиигээд, тус цехынхид апрель hарынгаа түсэбые 5 үдэрөөр уридшалан дүүргэхын, 7600 түхэригэй продукци түсэбhөө гадуур бүтээн гаргахын түлөө тэмсэжэ эхилээ.

Дүрбэн hарынгаа түсэбые дүүргүүтэй байhан өөхэнэй цехын коллектив 5 hарынгаа түсэб дүүргэжэ, Майн нэгэнэй hайндэрые угтахаар шиидээд, энэ үдэрэй хүндэлэлдэ барандаа стахановска вахтада жагсанхай. Тус цех мүнөө гурбадахи hарадаа гансал эрхим шанартай ба нэгэдэхи сортын продукци бүтээн гаргажа байна.

1951 ондо шэнэ прогрессивнэ нормын ёhоор хүдэлмэрилжэ, Майн 1-дэ 6 hарын даалгабари дүүргэхэ уялга абаhан аппаратчигууд-стахановецууд Бурдуковская, Гагархин, Спиридонова болон бусад ажалай бүтээсые 12 процентээр дээшэлүүлээ.

Хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргүүтэй байhан техфабрикадай цехын коллектив шефтээ абаhан Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 700 пүүд хуурай тэжээл бэлдэхэ, тиигээд, майн 1 хүрэтэр үшөө 500 центнер иимэ тэжээл үйлэдбэрилхэ уялга абаад, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэжэ эхилээ.

А. Шестаков.

Табан үдэрөөр уридшалан

Улан-Удын Городской районой промышленна предприятинуудаар Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэржэ байна.

Энэ мүрысөөндэ ороhон гүрэнэй пивын заводой коллектив (директорынь нүхэр Пизёлкин, парторганизациин секретарь нүхэр Шлярук) 1951 онойнгоо нэгэдэхи кварталай түсэбые 5 үдэрөөр уридшалан дүүргэбэ. Мүнөө эрхим шанартай пивэ түсэбhөө гадуур цэрэн гаргажа байна.

Эрхим показательнуудые туйладаг хүнүүд эндэ олон. Жэшээнь, юулэлгын цехын хүдэлмэришэн нүхэр Хазагаева, угаалгын цехын хүдэлмэришэд Кокшарова, Таракановская, Мансева болон бусад ажалай бүтээсые 20 процентээр дээшэлүүлээ.

Ив. Николаев.

Түрүү артелиин амжалтанууд

Промкооперациин системын «Кооператор—Комсомолец» гэжэ олзоборилгын артельдэ инженер Ковалевой метод үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Түрүү стахановецуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые олон хүдэлмэришэд шудална. Энээнэй ашаар артелиин ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлнэ.

Артелиин коллектив энэ жэлэй эхинhээ хойшо стахановскаар хүдэлмэрилhэнэйнгөө ашаар нэгэдэхи кварталайнгаа даалгабарине болзорhоонь арбаад хоног урид 102 процент дүүргэбэ.

Мүнөө тус артельдэ Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн дэлгэрээ. Паровозо-вагонно заводой дэргэдэ хүдэлмэрилдэг № 2 оёдолой цех (даагшань нүхэр Данилов) артель дотороо мүрысөөнэй түрүү hуури эзэлжэ ябана. Энэ артелиин стахановецууд В. Янин, О. Доржиева, Д. Ламухина болон бусад үдэрэйнгөө нормонуудые 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Н. Бадмацыренова.

Архашадай бэшэгүүдhээ

ОРОЛДОСОТОЙ ФЕЛЬДШЕР

Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи медпунктые даагшаар нүхэр А. Качанова хүдэлмэрилнэ, тиин оролдосотой ажалаараа колхознигуудай дунда тон хүндэтэй болонхой. Фельдшер Качанова үбшэнтэдтэ ехэ анхаралтайгаар хандажа, саг болзор сооонь медицинскэ туhаламжа хүргэдэг юм.

Айлаар, hургууляар болон бусад эмхи зургаануудаар ябажа, ариг сэбэрые шалгажа үзэдэг ба тусхай заабари үгэдэг юм. Медико-санитарна темээр нүхэр Качанова колхознигуудта лекцинүүдые уншана, «Хэжэг үбшэнтэй хайшан гэжэ тэмсэхэб» гэhэн ба бусад темэнүүдээр тэрэ хэдэн дахин лекцинүүдые уншаа.

Д. Ширабон.

НҮҮДЭЛ НАЙМАА ЭМХИДХЭНЭГҮЙ

Малшадые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангаха уялгаяа Зэдын аймагай Дэрэстын сельпогой правлени тон муугаар бэелүүлнэ. Энэ сельпогой магазинуудай продавецууд малай фермэнүүд ба гүүртэнүүд дээгүүр нүүдэл наймаа эмхидхэнэгүй.

Дэрэстын сомоной «Коммунизм» колхозой малажалай олонхи гүүртэнүүд колхозой центрhээ 35—40 километрын газарта байдаг юм. Тиимэhээ, малшад дабhа, зуруул, тамхи, сай гэхэ мэтые колхозойнгоо центртэ байhан магазинда ошожо абаха баатай болоно.

Тус сельпогой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Мурхонов энэ байдалые хаража байгаад ямаршье хэмжээ абанагүй. 1950—51 онуудай малай үбэлжэлгын эхилhэнhээ хойшо эгээл холын Дээдэ-Дэрэстэйдэхи, Билютэдэхи гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаа нэгэшье дахин абаашагдаагүй.

Малай гүүртэнүүдээр нүүдэл наймаа үргэнөөр эмхидхэжэ, малшадые үргэн хэрэгсэлэй эд бараагаар таhалдуулангүйгөөр хангахые Дэрэстэйн сельпогой правлениhээ эригдэнэ.

Ц. Жимбеев.

ТОБШО СИГНАЛНУУД

◆ Хэжэнгын аймагай, Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозой уншалгын байшан (даагшань нүхэр Гомбоев) хододоо хаалтатай байдаг. Ушар иимэhээ колхозой ажалшад ба залуушуул сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүй болонхой.

* * *

◆ Суулгын (Мухаршэбэр) почтово отделени (начальнигынь нүхэр Дондоков) газетэ ба журналнуудые захигшадтань саг соонь хүргэжэ үгэнэгүй. Жэшээлхэдэ, «Партийное просвещение» гэжэ журнал захигшадта мүнөө болотор хүргэгдөөгүй. Мүн газетэнүүд ба журналнууд hара соо хүсэдөөр абтадаггүй байна.

Д. Буянтуев.

◆ Курумканай аймагтахи hургуулинууд, колхозууд болон аймагай организацинуудай спортсменүүд үбэлэй физкультурна сезоной үедэ сана ба конькинуудаар дуталдаа hэн. Мүнөөшье, магазинуудта физкультурна костюмууд, футбол, волейбол, сеткэ гэхэ мэтэ хэрэгсэлнүүд үгы. Аймагай физкультура ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Петелин энээн тушаа анхаралаа табинагүй.

В. Багоров.

„Б. М. Үнэндэ" бэшэhэнэй hүүлээр

Дутуувууд усадхагдаба

Черемуховска леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд модо бэлэдхэлдэ ерэhэн колхознигууд-сезоннигуудта зохихо услови байгуулнагүй гэhээ статья «Б. М. Үнэн» газетын январиин 20-ной номерто толилогдоhон байгаа.

БМАССР-эй нютагай түлишын промышленностиин управлениин начальнигай мэдээсэhэнэй ёhоор, статья соо хэлэгдэhэн баримтанууд тодоржо, Черемуховска леспромхоздо хүдэлмэрилжэ байhан колхознигууд-сезоннигуудай ажабайдалай услови hайжаруулха хэмжээнүүд абтаба.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараанууд ба эдеэ хоолой элдэб продуктнууд элбэгээр худалдагдадаг болоо. Тус леспромхоздо буфет нээхэ ба hайн шанартай хилээмэ бариха гэжэ ой модоной промышленностиин Министерствын УРС-да БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет дурадхаhан байна.

„Колхознигуудай hуралсалда хайша хэрэгээр хандана"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын февралиин 6-най номерто толилогдоhон байгаа. Тус статья соо Баргажанай аймагта колхозуудта агротехническэ курсанууд хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байhан тухай хэлэгдээ hэн.

Тэрэниие шалгажа үзэхэдэ тус статья соо дурсагдаhан баримтанууд тодороо, Баргажанда колхознигуудай агротехническэ hуралсалые hайжаруулхын зорилгоор аймагай хүдөө ажахын таhагай мэргэжэлтэдэй үйлэдбэриин зүблөөн үнгэргэгдэжэ, тэдэндэ тодорхой заабаринууд үгтөө гэжэ БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын пропагандын Управлени манай редакцида мэдээсэбэ.

Критикэ ба библиографи

...АРТАЖА БОЛОХОГҮЙ ЮУМЭ

...ска шанда хүртэhэн «Хойто ...толон» гэжэ Николай Ни...роман уншахадаа, 1918—...удта залуу Советскэ рес...е дайлан эзэмдэхээр оро...рикано-английска булимта...а эсэргүү ородой хүдэлмэ... ба таряашадай героическа ...е харанабди.

...ай үйлэнь манай Эхэ оро...о зүгтэ болоно. Советскэ ...е усадхаха тухай тэнэг ...рэhэн ба баян рынок, түү...үнэгүй хүдэлмэриин хүсэ ...ар абаха гэжэ бодоhон ..., Англиин ба Франциин ...ы нюурнууд өөhэдынгөө ...е Мурманскын ба Архан... район худар эльгээhэн ... Россие немецүүдhээ ар...ай гэhэн худал хуурмаг, ...уша үгэнүүдээр халха хэжэ, ...о-английска империалист... Советскэ хойто хизаарые мэ...абаха, мүн бүхы Советскэ ...кые эзэмдэн абаха, ашар ...hүрэтэр гараа hарбайха hа... байhан юм.

...риканецууд Россие сүм ...н абахаяа хүсэнэ,—гэжэ ... Россида хоро цэраа буса... Черчилль хэлэнэ.

...й саанахи банкирнуудай ...ан абалгын түсэбүүдые ... бүрин дэмжэнэ.

...кэ простой хүнүүдэй пат... ба эрэлхэг зоригые уранзо...эли тодоор харуулжа ша...шад хадаа большевистскэ ...хүтэлбэри доро, Ленинэй ба Сталинай уряагаар ябажа, хариин сэрэгүүдэй гэмтэ муухай дээрмэшэ добтолгодо эсэргүү героическа тэмсэл эмхидхэнэ. Романай геройнуудай дунда түүхэдэ ороhон бодото хүнүүдые—Архангельска губисполкомой түрүүлэгшын орлогшо, үнэн сэхэ большевик Павлин Виноградовые ба Архангельска губвоенком Андрей Зеньковичые харанабди, мүн уран hайханай талаар согсологдоhон, советскэ арадай эрхим хүбүүд ба басагадай образуудые комиссар Павел Фролов, питерскэ залуу хүдэлмэришэн, улаангвардеец Валерий Сергунько, математическа факультедэй студент байhан Андрей Латкин, Улаан Армиин офицер-артиллерист Леонид Драницын, зоригтой басагад Леля, Люба гэхэ мэтын бусад олон хүнүүдые харанабди.

Советскэ арадай эгэршэгүй дура сэдьхэл, эрэлхэг зориг харуулжа шадаhаниинь уранзохёолшын ехэхэн амжалта мүн. Энэнь гансахан гол геройнуудай образуудаар hайса харуулагдахаhаа гадна, мүн баhа романай нэрэгүй нюурнуудай ажал хэрэг дээрэшье элеэр харагдана. Ород хүнүүд дарлалта доро байха дурагүй юм. Эдэнэр тэмсэлэйнгээ эгээн бэрхэтэй үдэрнүүдтэшье гэрэлтэ hайхан үглөөдэр тухайда боддоно. өөhэдынгөө илалтада этигэнэ, интервентнүүдэй заатагүй даргадахые мэдэнэ. өөhэдынгөө бүхы бодол ба этигэлые Ленин, Сталинай нэрэтэй, коммунистическэ партитай ба советскэ засагтай холбоно.

Дайсанда залуу боец Оленинэй мушхүүлжэ, зобожо тулижа, түрмэ соо байhые харуулhан сценэ гүн ехээр сэдьхэл хүдэлгэнэ:

—Үсэгэлдэр иамайе сохигшодол адли зэрлиг ааша гаргаhанайнь түлөө манай парти тэдэндэ хүлисэхэгүй. Үгы даа, хүлисэхэгүй... мүнөө Архангельскые үргэлжэ түрмэ болгоошье хадань, парти ба хүдэлмэришэн анги сүлөөлжэ абаха. Ай даа, тэрэ болотор амиды байдаг hаа!... —гэжэ тэрэ гүн ехэ этигэлтэйгээр хэлэнэ.

Фронтын хойто участок дээрэ болоhон дайн байлдаанай картиные, хатуу шанга тулалдаан соо хатуужан, зоригжон ябаhан залуу Улаан Армиин дайшалхы хүсэнэй улам үргаhые уранзохёолшо тодорхойгоор зураглахадаа, революциин агуу ехэ вождьнор Ленинэй ба Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэрилхы үүргые харуулна.

Вяткада байха үедөө комиссар Фроловтой нүхэр Сталинай уулзаhан сценые автор hайнаар бэшээ. Котлас — Хойто Двина линиhээ сэрэгэй зарим частьнуудые абаад, Фроловой бригадын хамгаалжа байhан фронтын шухала участогые hула орхихо гэhэн удхатай Троцкиин хорото приказ тухай Фролов нүхэр Сталинда элидхэнэ.

Фроловой элидхэлые сонособ, нүхэр Сталин даруу номгоноор, иигэжэ хэлэнэ:

—hанаагаа бү зобогты... Тэрэ «приказ» болюулагданхай. Архангельска шэглэлдэ байлдаанай эдэбхитэй ябуулганууды hэргээхэ гэhэн ондоо приказ зургаадахи армида мүнөөдэр үгтэхэ.

Нүхэр Сталин тиихэтээ хамта, дайсаниие гэнэдхээн сохихын тулада Шенкурскда добтолго хэхэ гэhэн ехэхэн стратегическэ зорилго Фроловой урда табина. Тус зорилгые бэелүүлхэдэ, Архангельскые сүлөөлхэ саг ойротуулха юм гэжэ нүхэр Сталин мэдэhэн байгаа.

Тиин, нүхэр Сталин өөрынгөө бодолые үргэлжэлүүлэн, иигэжэ хэлэнэ:

—Вильсон, Черчилль? Сэрэгүүдынь Колчагай сэрэгтэй нэгэдэхэ гэжэ тэдэнэр бодоhон байгаа. Тэдэнэй түсэбынь тиимэ... Харин бидэ тэдэниие бэе бэеhээнь үшөө холо болгохобди...

Роман соонь дээрмэдэлгын талаар Вильсонэй үнэн «нүхэр», дай үүдхэгшэдэй удамарша Уинстон Черчилльhээ эхилээд, империалистическэ лагериин түлөөлэгшэд элишэлэн харуулагданхай. Эндэ генералнууд-колонизаторнууд Пуль ба Айронсайд, Америкын, Англиин ба Франциин худалдажа абаhан сагаангвардейскэ генералнууд, американска үгэ дууламгай марионеткэ, Хойто областиин сагаан «правительствын» толгойлогшо эсер Чайковский ба американска офицернүүд — алууршад Ларри ба Роджерс бии байгаа.

Эдэ ба эдэндэ адли шуhата алууршад, жандармнууд—ажалшадай хорото дайсад — болбол ородой газар дээрэ олон арбаад мянган ород хүнүүдые зобооhон ба зэрлиг муухайгаар хюдаhан, мүн булимтаран абаhан газараа үргэлжэдэнь түрмэ болгоhон байха юм. Мудьюг гэжэ ольтирог хадаа архангельска олон коммунистнуудые, профсоюзна хүдэлмэрилэгшэдые, морягуудые сүлэхэ зэбүүн түрмын газар болоhон байгаа. Эндэ, саhаар хушагдаhан, сүл хооhон, зүг бүриhөө шанга hалхитай ольтирог дээрэ, хаалтада байгшадай зариманиинь туража үхэhэн, зариманиинь хүлдэжэ үхэhэн, зариманиинь буудуулhан бэ жадаар хадхуулhан байха юм.

Американо-английска сэрэгүүд Улаан Армяар түригдэн, тосхонууд ба городуудые орхижо тэнилходоо, амгалан зониие тонодог ба хооhоруулдаг, хүнүүдые хүсөөрөө туужа абаашадаг, гэр байрыень галдадаг, худагуудта хоро хаядаг, хүүргэнүүдые дэлбэлдэг байгаа.

Американска ба английска империалистнууд хадаа ородой эрхэ сүлөөе усадхагшад гээшэ гэжэ Ленин хэлэhэн юм. Россида американска империалистнуудай хэhэн шуhата поход хадаа түрүүшын социалистическэ республикые дараха гэhэн зорилготой гэжэ, «Американска хүдэлмэришэдтэ эльгээhэн бэшэг» соогоо Ленин заагаа hэн. Эдэ үгэнүүдэй бэшэгдэhэнhээ хойшо американска империалистнууд hабараа дахин шуhадаа. Американска империализм дэлхэйе эзэмдэхэ, арадуудые дарлаха гэжэ эрмэлзэн, эрхэ сүлөөе ба бэеэ даанги байдал үгы хэгшын, жандармын үүргэ бэелээ даажа абаа.

Манай Эхэ орондо американо-английска империалистнуудай добтолон оролгонь тиихэдэ гутамшагаар буруу hүрөөшэдэл адляар, дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо тухай американска дай үүдхэгшэдэй мүнөөнэйшье түсэбүүд хуу буруу hүрэжэ байна.

Интервентнүүдэй сэрэг Россиhаа hайн дураараа гаража ошоhон юм гэжэ бэеэ худалдаhан буржуазна уранзохёолшод үгэ тарааhан байна. «Хойто зүгэй толон» гэжэ романай түгэсхэлэй нюурнууд тэрэ хуурмаг үгыень тодоор элирүүлнэ. Ленинэй, Сталинай заабари бэелүүлэн, Улаан Арми партизануудтай нигта харилсаатайгаар ябуулга хэжэ, шууд түргэн урагшаа дабшаhан байна. Интервентнүүд саг үргэлжэ сохюулхадаа хүл мүрөө алдан, намагта зоогдоhон, уhанда унаhан, эсэсэй эсэстэ эсэргүүсэхэ шадалгүй болоод, эшхэбтэрээр тэрьелжэ арилhан юм. Сухарилгын картиные уранзохёолшо тодоор зураглана.

«Хэрбээ эб найрамдал сахилгын хэрэгые арадуудай өөhэдынгөө гарта абажа, тэрэниие эсэстэнь хүрэтэр аршалан хамгаалаа hаань, амгалан байдал сахигдаха ба батадхагдаха...

Тиимэhээ, дай үүдхэгшэдэй гэмтэ муухай аашануудые элишэлхэ хэрэгсэл болоошо эб найрамдал сахихын түлөө үргэн кампани мүнөө түрүү зэргын удхашанартай байна», — гэжэ нүхэр Сталин «Правдын» корреспондентээй хэhэн хөөрэлдөөн соогоо хэлэhэн байна.

Дай үүдхэгшэдэй гэмтэ муухай аашануудые элирүүлхэ хэрэгтэ Николай Никитинэй «Хойто зүгэй толон» гэжэ роман туhалхань лабтай, эб найрамдалай дайсадай хорото ябуулгануудые хёрхоор адаглажа байгаа амгалан ажалай хүнүүд—советскэ уншагшад тус романиие hонирхон уншана.

Б. Галанов.

ГЕРМАНИИЕ РЕМИЛИТАРИЗАЦИЛГАДА ЭСЭРГҮҮ ЗАЛУУШУУЛАЙ КОНФЕРЕНЦИ

ПРАГА, мартын 29. (ТАСС). Баруун Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү Чехословакиин, Польшын ба Германска демократическа республикын залуушуулай конференци Либерец (Чехословаки) городто болоо гэжэ мэдээсэгдээ hэн. Эб найрамдалай түлөө залуу тэмсэлшэдэй ехэ группа Баруун Германиhаа ерэжэ, конференцидэ хабаадаа.

Делегадууд ба айлшад бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай агууехэ туг баригша И. В. Сталинай хүндэлэлдэ, гурбан гүрэнүүдэй толгойлогшонор—Климент Готвальдын, Болеслав Берутын ба Вильгельм Пикын хүндэлэлдэ нэрьемэ, үни удаан оваци хэбэ.

Чехословакиин, Польшын ба Германска демократическа республикын залуушуулай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд хадаа германска империализмые hэргээн бодхоохо hэдэлгэнүүдтэ эсэргүү, эб найрамдалай түлөө өөhэдынгөө оронуудай залуушуулай хүдэлөөн тухай элидхэлнүүдые хээ.

Тэрэнэй hүүлээр, элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэн болоо. Чехословакиин, Польшын ба Германска демократическа республикын предприятинуудай ударнигууд, таряашад, албахаагшад, наукын, искусствын ба литературын ажал-ябуулагшад Баруун Германиие ремилитаризацилгада эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ гэhэн залуушуулай дура хүсэлые мэдүүлбэ.

Конференци хадаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведтэ, демократическа залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерацида, дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөндэ, советскэ залуушуулда ба Баруун Германиин залуушуулда эльгээхэ телеграммануудай текстые нэгэн hаналаар баталан абаа.

Конференциин дүүрэhэнэй hүүлээр, Либерецын центральна талмай дээрэ городой залуушуулай хүсэтэ манифестаци боложо, 15 мянга гаран хүн хабаадаа.

Италиин компартиин VII съезд зарлагдахань

РИМ, мартын 29. (ТАСС). Партиин VII съездын зүблэхэ зүйлые Итальянска компартиин секретариат толилоо. Съездын зүблэхэ зүйл 3 пункттай байха:

1. Эб найрамдалай түлөө, ажалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө итальянска арадай тэмсэл. (Элидхэлшэнь Пальмиро Тольятти);
2. Мүнөөнэй условинуудта хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэл. (Элидхэлшэнь Луиджи Лонго);
3. ЦК-гэй ба Центральна хиналтын комиссиин hунгалтанууд.

Тус съезд апрелиин 3-hаа 8 хүрэтэр Римдэ болохо юм.

Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөн

ПАРИЖ, мартын 28. (ТАСС). Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй зүблэхэ зүйл бэлэдхэхын тулада зарлагдаhан дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөнэй ээлжээтэ заседани СССР-эй түлөөлэгшэ Громыкын түрүүлэлгэ доро болобо.

Баруунай державануудай түлөөлэгшэд советскэ дурадхалнуудые буруушаан, өөhэдынгөө хуушан ба үндэhэгүй шалтагааниие дабтана гэжэ Громыко үгэынгөө эхиндэ тэмдэглэбэ. Советскэ дурадхалнууд министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэринүүдые уридшалан тодорхойлно, тиимэhээ зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаха ёhогүй, харин тэдэнэй орондо гурбан державануудай дурадхалнууд абтаха ёhотой гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ.

—Зүүн Германида ремилитаризаци хэгдэжэ байhан хэбэргэйгээр Джессеп дахин мэдүүлээ,—гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ хэлэбэ. —Иимэ мэдүүлгын үндэhэгүйе би зааhан байгааб. Германиие демилитаризацилха тухай Потсдамска хэлсээ бэелүүлхэ гэжэ үнэхөөр hанаагаа зободог байгаа hаа, Потсдамска конференциин шиидхэбэреэр хараалагдаhан ёhоор Германиие демилитаризацилха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ гэhэн советскэ дурадхалые США-гэй түлөөлэгшэд яахадаа буруушаанаб?

Эбэй договорнуудые Венгриин, Румыниин ба Болгариин зүгhөө эбдэhэн хэбэртэйгээр Джессепэй дурдаhан үндэhэгүй баталамжанууд тушаа Громыко тоггон хэлэбэ.

—Болгари, Венгри ба Румыни эбэй договорнуудай бүхы зүйлнүүдые дүүргэнэ. США-гэй гү, али гадаадын ямар-нэгэн ондоо гүрэнэй правительствода таарамжатай гү, али таарамжагүй hанагдахаhаа дулдыдангүйгөөр эдэ оронуудай арадуудай дура зориг ба хүсэлтэй зохидуулан демократическа ёhо журамууд тус гүрэнүүдтэ тоггоогдонхой,—гэжэ Громыко зааба.

Зүблэхэ зүйлөөр зүблэрhэн шиидхэбэри түйлаха ябадал хүнгэдхэхые эрмэлзэн, советскэ делегаци иимэ найруулгатай шэнэ дурадхал оруулхада болохо гэжэ тоолоо:

«Германиие демилитаризацилха тухай, США-гэй, СССР-эй, Великобританиин ба Франциин зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай, мүн энээнтэй зохилдуулан, буу зэбсэгүүдэй мүнөө байгаа хэмжээ ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо ябадалда уласхоорондын хиналта тоггоохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ; дайнай аюулые ба агрессиhээ айн түбэгшээлгые зайлуулха бусад хэмжээнүүд тухай; дүрбэн державануудай мүнөө байгаа договорно уялганууд, хэлсээнүүдые бэелүүлхэ тухай асуудалнуудые оруулалсаад, Европодохи мүнөөнэй уласхоорондын түгшүүрэлэй шалтагаануудые ба Советскэ Союзай, США-гэй, Великобританиин болон Франциин хоорондохи харилсаануудай, удаан сагта үнэн бодотоор хангаха шухала хэмжээнүүдые хаража үзэхэ».

Англиин ажалшад эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ

Лондон, мартын 27, (ТАСС). 45 мянган гэшүүдhээ бүридэhэн машина бүтээлгын ба судно бүтээлгын чертёжнигуудай профсоюзай жэл бүриин конференци дээрэ резолюци абтаа. Гараhан зүришэлдөөнүүдые эбэй ёhоор шиидхэхэ, буу зэбсэгүүдые бүгэдэниитээр хороохо ябадал хангаха, хүнүүдые олоор хюдалгын зэбсэг хорихо гэхэ мэтын зорилгоор агууехэ державануудай хоорондо хэлсээ түйлахыень Великобританиин правительствые тус резолюци уряална

Конференци дээрэ үгэ хэлэhэн зарим делегадууд мүнөөнэй английска правительствын гадаадын политикые эрид шүүмжэлээ.

Бельгийскэ компартиин съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ

ГААГА, мартын 26. (ТАСС). Бельгиин компартиин X съезд Брюссельдэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Бельгиин компартиин генеральна секретарь Эдгар Лальманай элидхэлэй үндэhөөр съезд хадаа орон доторхи байдалые зүбшэн хэлсэhэн ба Бельгиин национальна бэеэ даанги байдал хамгаалгын тодорхой программа баталан абаhан байна. Агрессивнэ атлантическа союзhаа Бельгиин гарахые эрихэн резолюци съезд дээрэ абтаа.

Съезд хадаа демократическа бүхы оронуудтай, түрүүшын ээлжээндэ, Советскэ Союзтай хани барисаата холбоонуудые тоггоохо шухала байhаниие нэгэн hаналаар баталба. Съездэ хабаадагшад марксизм-ленинизмын идеянүүдэй бадаралтада хэлбэришэгүйгөөр этигэдэг байhанаа мэдүүлээ. Съезд хадаа хүдэлмэришэн ангиин хүсэнүүдые элсүүлэн эмхидхэхэ, революционно hэрэмжэеэ дээшэлүүлхэ, Бельгиин компартиин зэргэнүүдые бэхижүүлхэ зорилгоор тодорхой шиидхэбэринүүдые абаа.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, мартын 30. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратантай хамтадаа ябажа, дайсанай амиды хүсэндэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулан, шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлhөөр гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мартын 30-да мэдээсэбэ.

Баруун фронт дээрэ, Сеулай хойгуурхи районд дайсанай 3 самолёт буудагдан унагаагдаа.

Коммунист Кавакамиин депутатска эрхэнүүдые хаhаба

ШАНХАЙ, мартын 29. (ТАСС). Токийско радиогой дамжуулhанай ёhоор, японско парламентын доодо палата хадаа депутат-коммунист Канцзи Кавакамиин депутатска эрхэнүүдые хаhаха тухай жаяг заршамай комиссиин шиидхэбэриие пленарна заседани дээрээ баталаа.

Трумэнай ба Ориолиин хэлсээнүүд тушаа

ВАШИНГТОН, мартын 30. (ТАСС). Американска президентын хэблэлэй хэрэгүүдые эрхилхэ секретарь Шорт хадаа Холбоото Штадуудай президент Трумэнай ба французска президент Венсан Ориолиин хэлсээнүүд тухай официальна мэдээсэл хэбэ.

«Шэнээр зэбсэглэлгын французска программын яажа дүүргэгдэжэ байhан тухай ба Индо-Хитадтахи мүнөөнэй байдал тухай» Ориоль Трумэндэ мэдээсээ гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Американска империалистнуудай сэрэгэй түсэбүүдые бэелүүлхэ ябадалда французска зонхилогшодой хабаадахаар бэлэн байhан тухай Ориоль американска президентые дахин найдуулба.

«Президент Ориолиин үгэнүүд намайе урмашуулна» гэжэ Трумэн харюудань мэдүүлбэ.

Вьетнамдахи дайнай ябуулганууд

ПАРИЖ, мартын 30. (ТАСС). Вьетнамай демократическа республикын арадай армиин частьнууд бэхижүүлэгдэhэн Би-Шо ба Юонг-Би постнуудай районд французска сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдаануудые хэжэ байна гэжэ «Энформасион» газетэ Ханойhоо абтаhан корреспонденци соогоо мэдээсэнэ.

Эдэ хоёр постнууд Хайфонгын французска обороныи системэдэхи түрүү постнууд юм гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

М. Минеев

РЕСПУБЛИКАНСКА МУЗЕЙДЭ

Хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музейдэ эмхидхэгдэhэн фото-выставкэнүүд харагшадые ехээр hонирхуулна. Эдэ фото-документнүүд Эхэ оронойнай ажабайдалай түүхэhээ олон юумэ харуулна. «ССР Союзай Верховно Соведэй 2-дохи сесси» гэhэн фото-выставкэ дээрэ —СССР-эй гүрэнэй 1951 оной бюджедые баталалга, мүн эб найрамдал тухай декрет баталан абалга харагдана. Тиихэдэ «Коммунизмын агууехэ барилганууд» гэhэн выставкэ соо сталинска шэнэ барилгануудай хүдэлмэриин үргэн ехэ далайсые, тэндэ хэрэглэгдэдэг советскэ техникын хүсые харуулhан зурагууд олон.

* * *

hурагшад хабарайнгаа каникулые hонирхолтойгоор үнгэргэжэ байна. Каникулай түрүүшын … hөө эхилжэ олон hурагшад … дэ экскурси хэжэ ерээ. Го… hурагшадhаа гадна, дүтын … гуудhаа hурагшад багша… хамта экскурсяар город ерэ…

Мартын 26-да Саянтын h… лиин 25 hурагшад музейдэ … тэндэ табигдаhан юумэ… ехээр hонирхожо хараhан ба… дынгөө hайшаалые тэмдэ… дэбтэртэ бэшэhэн байна.

* * *

Хаанта засагай үедэ Ба… Кударын аймагай ажалша… нуури хэдэг ба загаhа б… зэр зэмсэгүүд, бурядуудай… доторхи хэрэгсэлнүүд м… асарагдаа. Эдэ зүйлнүүд р… циин урда тээ тэндэхи зоной … зэмсэг хэрэглэдэг байhыень … руулха байна.

Ф. Морин…

Уншагшадай конференци

Бичурын дунда hургуулиин багшанар ном уншагшадай конференци үнгэргэнэ. hуралсалай жэлэй эхилhэнhээ хойшо тэдэнэр советскэ уранзохёолшодой олон номуудаар конференцинүүдые үнгэргэhэн байна. Тэдэнэр Ажаевай «Москваhаа холо», Гончарай «Туг баригшад» гэhэн романуудые зүбшэн хэлсээ.

hаяхан үнгэргэгдэhэн конференци дээрэ бурят-монгол литературын үндэhэ hуури табигша Хоца Намсараевай «Үүрэй толон» гэжэ романиие зүбшэн хэлсэлгэ тон hонирхолтойгоор үнгэргэгдэбэ.

Ф. Степанов.

Шатарай турнир

Нижне-Ангарскда гурбан … соо үргэлжэлhэн шатарай … дүүрэбэ. Тус турнирые айм… ажалшад тон hонирхолтой… раа.

Турнирта Нижне-Ангарск… да hургуулиин багша Викт… кутов илажа гараа. Хоёрдо… ри Холодная гэжэ эвенкий… хоной шатаршан Г. Шанги… лээ. ВКП(б)-гэй айкомой … тарь нүхэр Хамаганов гур… hуури эзэлhэн байна.

Мүнөө культурын байшан… тарай кружок эмхидхэгдээ. … дэ олон хүнүүд хабаадалса…

М. Смо…

АГУУЕХЭ ХИТАД ОРОНДО

ЗАМДА

Агууехэ багша Сталинай, нүхэр Мао Цзе-дунай томо портредүүд Маньчжурия станциин үүдэн дээрэ харагдана. Энэ хадаа агууехэ советскэ ба хитад арадуудай эбдэршэгүй хани барисаае гэршэлнэ.

Станци дээрэ маниие угтахын түлөө томилогдон Пекинhээ ерэhэн нүхэр Чу, манай посольствоhоо ерэhэн нүхэдүүд бидэниие хүндэтэй дулаанаар угтажа, Пекин ошохо поездо hуулгаба.

Агууехэ Эхэ оронойнгоо агууехэ хани хүршэ хитад арадай ажабайдалые мэдэхэ хараха гэhэн hонирхолтойгоор би вагоной сонходо ошобоб. Тарянай ба огородой поли дээгүүр мотыга (газар элдүүрилдэг төхигор түмэр) гартаа бариhан урматай дорюун хүнүүд газар элдүүрилнэ. Гэр фанзануудаа заhабарилан шэнэлэлгэ, түмэр зам заhабарилга, телеграф, радио болон телефоной столбонуудые, тэдэнэй проводануудые шэнэлэлгэ гэхэ мэтын элдэб олон янзын ажал хүдэлмэри бусалан байна. Ажалшадай олонхинь — залуушуул. Агууехэ Хитадай залуушуулай өөhэдынгөө залуухан республикын ажабайдалые шэнэдхэжэ, манай адлаар Советскэ орон мэтэ жаргалтай баян болгохын түлөө эрмэлзэн байхыень харахадаа сэдьхэлнай баясана. Тэдэнэрэй эдэбхитэ халуун ажалые харахадаа тон дүтын хэдыхэн жэлнүүд соо Хитадай орон дайда тон ондоо болон хубилха гэжэ ямаршье хүнэй этигэмээр.

ПЕКИНДЭ

Маньчжурия станциhаа гурбан үдэр ябажа, түлөөтэ Хитад оронойстолица — Пекин город хүрэжэ ерэбэбди.

☆

Артистын дневникhээ

☆☆

Бидэнэртэ тон дүтэ hанагдадаг Советскэ Армиин солдадай дүрэ зураг Пекинэй улицада манай нюдэндэ хамагhаа түрүүн харагдажа, баярлуулба. Энэ хадаа «Берлинэй унаалга» гэжэ манай советскэ фильмын мантан томо вигринэ—сонсохол байгаа. Ород ба хитад хоёр хүнэй урда урдаhаа этигэмжэтэй илдамаар харалсан, гарнуудаа батаар барилсаhые харуулhан плакадууд, улаан ягаан үнгэтэй бүд дээрэ бэшэгдэhэн лозунгнууд ба плакадууд советскэ болон хитад арадуудай агууехэ хани барисаае гэршэлэн батална.

Бишыхан пионернүүд-hурагшад барабан наяруулан, советскэ композитор Дунаевскиин зохёоhон «Хүхюу хүбүүд» гэжэ дууе хитад хэлэн дээрэ дорюун гоёор дуулалдан ябанад.

Воскреснигтэ ошожо ябаhан бүлэг залуушуул согтой солбоноор алхалнад. Эдэ залуушуулай баяртай зулгы нюдэнүүд эдир наhанай ошото хүсые, зоригые харуулна. Эдэ залуушуул түрэл оронойнгоо, арад зонойнгоо ажабайдалые шэнэдхэн байгуулхын түлөө тон ехэ бахатайгаар, урматайгаар, үнэн зүрхэнhөө эрмэлзэнэ. Бүхы городой ажабайдалай hудал тон тиимээр сохилно.

Бидэнэр хитад арадай культуратай ба искусствотай гүнзэгыгөөр танилсаха зорилготойгоор Пекинэй культурын эмхи зургаануудаар ябаhан байнабди. Эдээн тухайгаа хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

БАЯРТА УУЛЗАЛГА

Хитадай искусствын академидэ болоhон уулзалга мартагдашагүй элихэнээр hанагдана. Энэ академиин хэдэн олон зуугаад hурагшад нэрьемэ шанга удаан альга ташалгаар, «Агууехэ вождь Сталинда — Ура!» гэhэн зүрхэнэй халуун үгэнүүдээр бидэниие— юрын советскэ хүнүүдые угтан, баглаа сэсэгүүдые барин, шэдэн хүндэлжэ байба. Манай агууехэ орондо, бүхы дэлхэйн арадуудай багша ба вождь агууехэ Сталинда тон ехэ дуратай хэдэн олон зуугаад хүнүүдэй баярлан байхые харахадаа, сэдьхэлээ хүдэлгэн омогорхожо байгаа hэмди.

РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, Сталинска шангай лауреат Сергей Юткевич советскэ кинематографи тухай эндэ элидхэл хэбэ. Хүн бүхэн оршуулагшын үгэ бүхэниие тон анхаралтайгаар шагнажа, бэшэжэ, тэмдэглэжэ hууба. Советскэ хүнүүдhээ эрдэм культурада hураха угаа ехэ эрмэлзэлгын тэдэндэ бии байhаниинь элитэ.

Элидхэлэй hүүлээр манай артистнар советскэ уранзохёолшодой шүлэгүүдые уншабад. Би коммунистическэ парти тухай бурят арадай дуу ба бэшэ дуунуудые дуулабаб. Намда, минии арад зондо, эрхэ сүлөө олгожо, жаргалта hайхан байдалда асарhан агууехэ коммунистическэ парти тухай өөрынгөө түрэлхи хэлэн дээрэ үнэн зүрхэнhөө дуулахадамни, минии нүхэд—хитадууд намайе ойлгоо. Тэдэнэр баhал агууехэ коммунистическэ партиин аша габьяагаар сүлөөтэ ажабайдалтай боложо шадаа. Тиимэhээ тэдэнэр намайе ойлгожо, үни удаан альгаташалдан, минии дуунуудай харюуда советскэ дуунуудые өөhэдынгөө хэлэн дээрэ омог дорюунаар дуулабад.

Энэ үедэ, агууехэ социалистическэ Эхэ оронойнгоо гражданин байhандаа хизааргүй ехээр омогорхооб. Советскэ засагай байгаагүй hаа, үгытэй тулюур бурядай бүлэдэ түрэhэн би юун («хэн» гэнэгүйб) ябаха байгаабиб? Хобдог баяд ноёдой хони мал адуулжа, үзэг бэшэг мэдэхэгүй, харанхы мунхаг ябаха байhамни лабтай. Тээд мүнөө ном бэшэгтэ hуража, агууехэ ород арадай хүбүүд—эрхим hайн нүхэдөөрөө сүлөөтэ Хитад орондо ерэжэ, эрдэм культурын холбооной хүндэтэ хэрэгтэ хабаадалсажа байнаб гэhэн баярта омог hанал бодолтой байгааб.

Иимэ ехэ зол жаргал минии гарта барюулhан агууехэ коммунистическэ партиингаа тухай үнэн сэдьхэлhээ дуулангүй яалтай байгаа биб! Намhаа ондоошье советскэ хүн мүн лэ иимэ hанал бодолдо эзэлэгдэхэ байгаа гэжэ батаар найданаб.

ИСКУССТВЫН АЖАЛ ЯБУУЛАГШАДАЙ АМЖАЛТА

Пекинэй залуушуулай уранhайханай театрын харалгын зал соо дүүрэн хүн зонууд сугларaад, «Эб найрамдалай гулабхаа» гэhэн баледэй эхилхые ехэл хүлеэжэ ядаhан хэбэртэй hуунад. Тиимhээр байтар хүшэгэ нээгдэнэ.

...Амгалан тайбан газар орон дээгүүр эрэлхэг хоёр гулабхаанууд баяртай солбоноор, омог дорюунаар ниидэн танцовална.

Амгалан ажаhууhан арад зондо уршагта аюулай, шэнэ дай бэлэдхэгдэжэ байhаниие тэмдэглэhэн буугай дуун нэрьенэ. Тэрэ хоёр эрэлхэг гулабхаанууд шэнэ дай бэлэдхэжэ байhан капитализмын орон тээшэ зоригтойгоор ниидэн ороно.

Дэлхэйн арад түмэндэ эсэргүү шэнэ дай, аюул хёморол түхеэржэ байhан гүрэнэй ажабайдал бүрүүл харанхыгаар, уйтай гунигтайгаар харагдана.

Дай үүдхэн носоогшо жэгшүүритэ муухай шолмос доллар ба свастикаар шэмэгдэhэн түшэлгэтэй шэрээ дээрэ hууна. Тэрэ хадаа атомна бомбын хүсөөр бүхы дэлхэйе эзэлхэ гэhэн хара муухай hаналаа бэелүүлхэ тухайгаа бодоно. Дарлалтата зэбүүн байдалhаа ядуу тулюур, уйдхартай дорой болоhон энэ оронойарадууд свастика доллар хоёрые уур сухалтайгаар, туйлай ехээр дураа гутангяар харана. Тээд энэ зоболонто ажабайдалhаа яажа гарахаяа тэдэнэр мэдэнэгүй. Энэ үедэ үнөөхи гулабхаанууд ниидэн ерэжэ, «Амгалан hайхан ажабайдал хадаа арад зоной зол жаргал гээшэ, манай замда орогты, маниие дахаад ябагты. Хүдэлмэришэд нэгэдэхэ ёhотой, нэгэдээд байбал хүсэтэй болохот» гэжэ уряална.

Тэндэхи арад зон хүдэлмэришэдэй ударидалгаар хүсөө нэгэдэжэ, амгалан байдалые хамгаалагшадай зэргэдэ жагсана. Дайн сэрэг үүдхэгшэ жэгшүүритэ шолмос энэ агууехэ хүсэнhөө hүрдэн унаха.

Энэ баледэй түгэсхэлэй картина Пекиндэ болоhон байдалые харуулна. Хитадай хүдэлмэришэд, таряашад, солдадууд Стокгольмско Уряада гараа табина. Энэ баярта үдэртэй дашарамдуулан зугаа наадан болоно. Энэ наадандa советскэ басагадууд хитад басагадые хүтэлэн түрүүшын зэргэдэ танцовална. Эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэжэ байгаа корейскэ арадай танца болоно. Үнөөхи хоёр гулабхаанууд баяртай омогоор ниидэн элинэд.

«Эб найрамдалай гулабх… жэ хитадай түрүүшын бале… удхань тобшохоноор хэлэбэ… байна.

Энэ баледтэ хабаадалсаhа… луу артистнар рольнууд… hайнаар, театр харагшада… гэмээр гүйсэдхэнэ.

Эрхэ сүлөөгөө гартаа … жаргалта hайхан байдалаа … ехэ эдэбхитэйгээр байгуулж… гаа арад зонойнгоо амгалан… хэрэгэй түлөө түрүүшын … тэмсэжэ ябаhан хитадай … вын ажал-ябуулагшадай … энэ баледые hайхашаан … Энэ хадаа хитад арадай … рын ба искусствын угаа т… ургажа байhаниие эли … гэршэлнэ.

Пекин городто хоёр hара … байха зуураа хараhан үзэ… нирхоhон юумэ бүхэнөө … энэ бишыхан статья соо бү… хэлэхэ бэрхэтэй байна.

* * *

Ямар ушарhаа Хитад оро… hон тухайгаа хэлэбэл иимэ…

Ородой агууехэ аяншан … лай Михайлович Пржева… аяншалга тухай кинофильм… гуулагдаха болоhон байна… Пржевальскиин бүхы ая… нуудта туhалалсажа, хамта… саhан бурят хасаг Дондо… новэй роль наадаха зол на… даа. Тиин энэ картиные ба… даа, Н. М. Пржевальскиин … газар оронуудаар ябажа, … агууехэ аяншанай габьяат… ажалые үнэн сэхээр хару… той байгаа. Тиимэhээ Пр… скиин оло дахин ябаhан … орон ошоhон байнабди.

Цырен Шагжин, БМА… габьяата артист.

Харюусалгата ред… Б. А. ОЧ…

Адрес редакции г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26 Телефоны редакции: редактора—23 заместителя редактора—7-85 отв секретаря 3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03561. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж